

SKAUTING

Měsíčník pro skautskou výchovu

Ročník 38 - červen 10/2000

Využijme šanci ke službě

Jak se neznemožnit v cizině

Plujeme do Afriky!

Rytíři skautské lilie

Je už čas vybírat kandidáty na činníky do nové ÚRJ?

Co znamená šifra LXXXV?

Zelené peníze pro vás

Titulní fotografie
Václav Nosek-Windy

SKAUTING

měsíčník pro skautskou výchovu
ročník 38, č. 9, Praha 19. 6. 2000
vychází 10 x ročně

Vydává Tiskové a distribuční centrum Junáka

Senovážné nám. 24, 116 47 Praha 1
tel. 02/24102223, fax 02/24102399
e-mail: tdc@junak.cz
http: www.junak.cz/tdc
IČO 64934926

Ředitel: Roman Šantora

Šéfredaktor: Marek Bárta

Sekretariát redakce: Veronika Letáčková
Stálí spolupracovníci redakce: Pavel Friš,
René Kočík, Michal Schrötter

Redakční rada:

Bárta Marek, Břicháček Václav,
Fajman Ivo, Hanuš Radek,
Havlová Markéta, Hermochová Soňa,
Šantora Roman, Zajíc Jiří

Grafická úprava a pre-press:

Josef Přečh

Distribuce: telefon 02/24102415
fax 02/24102399, e-mail: tdc@junak.cz
Redakce: telefon 02/24102268
fax 02/24102399
e-mail: skauting@junak.cz
Návštěvní hodiny: úterý 16:00–17:30
Inzerce: telefon 02/24102223
fax 02/24102399
e-mail: tdc@junak.cz

Tisk: Tiskárna Ralsko, Mimoň

Reg. značka MK ČR 5331, ISSN 1210-9827
Podávání pošt. zásilek povolila
Česká pošta s.p., odštěpný závod Praha
Č.j.nov 6273/97 ze dne 5. 8. 1997

Zaslané rukopisy, kresby a fotografie
se archivují a vracejí se jen
na vyžádání odesílatelů

Uzávěrka tohoto čísla byla 15. 5. 2000
Uzávěrka říjnového čísla bude 15. 9. 2000

Roční předplatné:

přes tiskového zpravodaje
střediska 140,- Kč, poštou 220,- Kč
Prodejní cena výtisku 18,- Kč

...váš průvodce
na skautské stezce

ZE ZÁPISNÍKU šéfredaktora

Skaut je čistý v myšlení, slovech i skutcích

Dánský filosof Søren Kierkegaard se touto otázkou zevrubně zabývá v jedné ze svých prací. Píše, že čistota myšlení, zjednodušeně řečeno, spočívá v tom, „chtít jedno“. Tedy například, čistý je ten, kdo vede skautský oddíl proto, že chce vést děti podle skautských principů - vedení dětí mu neslouží jako prostředek k dosažení cíle, ale samo je mu cílem. Naopak ten, který vede oddíl proto, aby mohl zakoušet pocit moci, který mu to poskytuje, není čistý, protože, řečeno Kierkegaardovými slovy: „chce dvojit“ - děti mu jsou pouze prostředkem k dosažení cíle, kterým je pocit moci.

Proč o tom píšete? Často slyším, že skauting je výchovným hnutím, že je zde pro děti. Mám však pocit, že děti ve skautských oddílech jsou pro nás zámkou pro to, abychom se sami mohli ve „skautování“ vyžívat. Možná dokonce, kdyby jich nebylo, byli bychom schopni lépe a racionálněji řešit problémy našeho hnutí. Pročítám-li téma navržená do předšněmové diskuse Junáka, je výchovné oblasti věnována mizivá pozornost. Jsme tedy skauty opravdu proto, abychom sloužili našim sestřičkám a bratříčkům v oddílech? Bylo by asi dobré začít posuzovat naši činnost právě z pohledu dětí. Co udělala ústřední rada pro děti v oddílech? Budou mít děti v oddílech například šanci spolurozhodovat o tom, jaké budou nové kroje?

Když si čtu příspěvky ve zpravodaji Čin, ze kterých je cítit zabořkost některých oldskautů a oldskautek z toho, že jim ti mladí berou „jejich“ skauting, že se snaží hledat samostatně vlastní cesty, aniž by se jich „zkušenějších a moudřejších“ ptali na radu, ptám se, nakolik jsme schopni tolerovat to, že skautské hnutí má svou vlastní cestu, která se někdy může diametrálně lišit od našich představ, jakým směrem by se mělo ubírat.

Ale zpět k našim dětem. Podle některých odborníků se v poslední době snížil věk biologické zralosti dětí až o dva roky. Jestliže je to pravda, bude nutné přehodnotit současné rozdělení věkových kategorií a začít se zabývat otázkou nových stupňů zdatnosti.

Je dobře, že strážci čistoty skautingu ze Svojsíkova oddílu velmi dobře vědí, co dělá ústřední rada špatně a do jakých kalných vod se prý náš Junák řítí. Právě odtud často zaznívá bez patřičných důkazů, že Junák přestává být organizací výchovnou a stává se organizací na pouhé vyplňování volného času dětí. Ale co Svojsíkův oddíl dělá pro to, aby tomu tak nebylo? Všešel z jeho řad nějaký návrh týkající se přímo výchovy dětí? V jeho řadách je jistě dostatek odborníků psychologů a pedagogů, kteří by mohli pomoci právě s hodnocením vhodnosti současného pojetí věkových kategorií či stupňů zdatnosti.

Bliží se další sněm Junáka. My všichni neseme odpovědnost za to, čím se bude zabývat. Dosavadní průběh předšněmové diskuse je varující. Budou-li delegáti sněmu řešit pouze organizační záležitosti, bude to prohra nás všech. Těžko pak budeme moci říkat, že nám jde v první řadě o výchovu dětí. A čistota našeho myšlení, slov i skutků? Darmo mluvit.

VZKAZY

Všem čtenářům:

Redakce se velice omlouvá za chybu ve článku o TDC, který vyšel v minulém čísle Skautingu. Celkový počet tištěných časopisů je 26 800 ks, celkem bylo dodáno odběratelům 25 898 ks.

VYUŽIJME ŠANCI KE SLUŽBĚ

Pomohou skauti pražským dětem?

Na dobu, kdy bude na podzim v Praze zasedat Mezinárodní měnový fond, vyblásilo ministerstvo školství prázdniny, aby mohly děti opustit Prahu. Prázdniny ale samy o sobě nic neřeší a v některých případech je s nimi spojeno množství problémů. Někteří rodiče už vyčerpali své dovolené a mají problém postarat se o děti. Školy by proto měly zajistit pro nezajištěné děti nějaký program (něco jako družinu). Jinak je ale tendence, aby děti odjely nejlépe k babičkám apod. Pokud neodjedou a zůstanou volně v Praze, brozí, že se připletou do nějaké tlačence a může být zle.

Myslím si, že skauti by mohli nabídnout školám, které projeví zájem, možnost spolupráce a pomoci.

Cílem prázdnin je dostat děti mimo Prahu. K tomuto účelu je skautský program zcela ideální. Proto by naše pomoc spočívala v zajištění programu pro děti formou buď týdenního tábora na některé skautské základně, nebo programu v době školního vyučování, kdy jsou rodiče v práci. Samozřejmě je možné vymyslet i něco jiného, ale toto jsou asi dvě základní varianty. Ta táborová je intenzivnější, městský program by měl širší záběr. Ideální by bylo, aby se jako pořadatelé zapojili nejen činovníci, ale celé oddíly, jejichž členové by se mohly účastnit přípravy, ale i programu jako zkušební členové družin sestavených z neskautů.

Naším cílem by bylo:

- pomoci rodičům, kteří se dostaly v souvislosti se zasedáním MMF do problémů

- ukázat skauting široké veřejnosti

Záštitu nad celou akcí převzala Pražská rada Junáka, která slíbila poskytnout organizační a vyjednávací zázemí. Tzn., že pokud se najdou

lidé, kteří by byli ochotni tuto akci uskutečnit, tak PRJ nabídne oficiálně školám naši pomoc, shromáždí informace o potřebách škol, a potom podle nabídky jednotlivých oddílů a středisek zprostředkuje kontakt školy s konkrétním vůdcem oddílu či střediska. Pokud tedy např. nějaký roverský kmen nabídne, že se zvládne postarat o 50 dětí, tajemník PRJ mu dá kontakt na školu a vůdce se dohodne s ředitelem, o které třídy by se měl postarat. Pak už vše záleží na pořádacím oddílu, kmeni či středisku.

Jestliže bychom chtěli akci uspořádat, je třeba co nejrychleji zjistit, kolik kmenů, oddílů či středisek by se zúčastnilo, respektive o kolik dětí bychom se byli schopni postarat. Od toho se budou odvíjet další jednání. V ideálním případě by se rodiče o celé akci dozvěděli na třídní schůzce a mohli by si pak vybrat, jestli by byli raději, aby se jejich dítě zúčastnilo tábora nebo programu ve městě.

V případě, že byste se chtěli zúčastnit, sdělte, jaké máte možnosti buď tajemníkovi PRJ (tel. 02/802340 nebo e-mail prj@junak.cz), nebo na ad-

resu: David Svoboda, Čechova 5, 170 00 Praha 7, e-mail: SVOBODAD@cuni.cz.

David Svoboda - Davy
(ilustrační fotografie PePa)

Legislativní tornádo zasáhlo i nás

Zákon o ochraně osobnosti dat a my

Dne 1. července 2000 vstupuje v platnost Zákon č. 101/2000 Sb. „O ochraně osobních údajů“ a zřejmě se dotkne každého oddílového či střediskového vůdce, organizačního zpravodaje a dalších činovníků.

Každý vůdce totiž vede evidenci členů oddílu či střediska a ta obsahuje takové údaje jako jméno, příjmení, bydliště, rodné číslo, údaje o rodičích dítěte... Organizační zpravodaj okresní rady disponuje podobnými údaji v registraci. Zákon však všechny tyto údaje považuje za osobní, neboť identifikují určitou osobu. Takové údaje bude nadále možné - řečeno slovy zákona - zpracovávat, to znamená shromažďovat, jakkoli používat, šířit, předávat či uchovávat pouze s výslovným souhlasem toho, koho se tyto údaje týkají - tedy v našem případě dotčeného činovníka a v případě osob mladších osmnácti let jeho rodičů. Tento souhlas musí být dán písemně a musí z něj být zřejmé, komu je poskytován, v jakém rozsahu - tedy jakých konkrétních osobních údajů se týká, k jakému účelu jsou tyto údaje poskytovány, na jak dlouhou dobu a kdo

je poskytuje. V podstatě to samé se týká i tzv. citlivých údajů, tedy zejména údajů o zdravotním stavu, náboženství, členství v politických stranách či národnosti.

Každý kdo osobní nebo citlivé údaje zpracovává, je povinen zachovávat o těchto údajích mlčenlivost a tyto údaje nepoužívat k jiným účelům, než k těm, ke kterým je získal. Porušení této povinnosti může být klasifikováno jako přestupek a v závažnějších případech i jako trestný čin. Zákon však zavádí ještě jednu důležitou a pro nás nepřijemnou povinnost. Každý, kdo hodlá osobní údaje zpracovávat, musí tuto skutečnost oznámit nově zřízenému Úřadu pro ochranu osobních údajů. Tento úřad pak do třiceti dnů od doručení oznámení oznamovateli sdělí, zda s ním souhlasí nebo nesouhlasí. Pokud s oznámením úřad souhlasit nebude, nelze tyto údaje dále zpracovávat.

Naštěstí pro nás zákonná ustanovení týkající se oznamovací povinnosti úřadu vstupují v platnost až dnem 1. prosince 2000.

Zákon vyšel ve Sbírce zákonů teprve nedávno a v našem právním řádu dosud obdobný zákon nebyl, takže s jeho uplatňováním dosud nejsou žádné praktické zkušenosti. Netvrdím také, že vše, co jsem zde napsal - a je to jen stručný výtažek toho nejdůležitějšího - bude po nás striktně vyžadováno. V každém případě se domnívám, že ona oznamovací povinnost ve vztahu k Úřadu pro ochranu osobních údajů se bude realizovat na úrovni ústředí, neboť si nedovedu v praxi představit, že každý vůdce poběží na úřad oznámit, že vede oddíl. Jisté je ale to, že každý vůdce by měl pro svoji práci alespoň minimum z tohoto zákona znát.

Mgr. René Fišer - Fiša

JAK SE NEZNEMOŽNIT V CIZINĚ

malý průvodce kulturními odlišnostmi

O prázdninách a dovolených řada z nás navštěvuje zahraničí, případně se setkává na různých akcích se zahraničními hosty. Poznávat jiné lidi, seznámit se s jejich kulturou, poznat jejich tradice - to jsou jistě důležité cíle těchto setkání. Věc má však většinou háček: co je v jedné zemi zdvořilé gesto, může se v jiné zemi chápat jako nezdvořilost. Shromáždili jsme proto některé rady, jak se člověk může v cizině vyhnout trapným situacím.

Co říkají naše gesta?

Nejostřejší rozdíly z hlediska chování nacházíme ve srovnání se zeměmi Dálného Východu. Většinou jsou to země, s nimiž jsme měli velmi málo kontaktů. A když se s nimi nyní setkáváme, musíme se dobře připravit na řadu překvapení. Malý příklad: nikdo by si např. nepomyslel, co se stane, když si přibalíme na cestu do Číny jakožto dárek zelené sportovní čepičky. Na místě jsme však bohužel zjistili, že se námi obdarovaní cítili být uraženi: ve většině čínských provincií totiž zelená čepička znamená, že je její nositel připraven prodat svou sestru za pochybným účelem.

Často zapomínáme, že řeč je pouze malou částí komunikace. Avšak i tím, jakým způsobem chodíme, jak jíme nebo jak se oblékáme, svými gesty a výrazem svého obličeje neustále vysíláme signály, které mohou být v jiných kulturách chápány jinak a většinou buď způsobí rozpaky, nebo mohou dokonce vyvolat konflikt. Co je tedy v jedné zemi zcela běžné, může platit v jiné za cosi hrubě neslušného. Možná ještě horší je skutečnost, že my v Evropě myslíme často přehnaně „etnocentricky“, tj. jednoduše vycházíme z toho, že náš způsob chování je ten jediný správný. V Japonsku

například považují náš zvyk koupat se pouze v jedné vodě za velmi nehygienický. Správný Japonec se totiž cítí čistý jen tehdy, když se vykoupe ve třech různých vanách. V první si namočí tělo, pak vyleze, namydli se, umyje se houbou a vleze do druhé vany, aby si opláchl mýdlo. Pak si lehne do třetí, aby se nechal vodou zcela omýt. Také západní zvyk čistit si nos látkovým kapesníkem, jeho obsah pak zavinout a dát do kapsy, považují Japonci za nejvyšší nepatřičný.

Pozdravit se stiskem ruky nebo objetím, to má v různých částech naší planety různý význam. Nelze se tomu ani divit, když se podíváme na původ těchto gest. Potřesení rukama vzniklo na Východě, když se Arabové chtěli přesvědčit, zda někdo nemá v šatech dýku. Přátelské objetí sloužilo sice jako pozdrav, současně však bylo příležitostí, jak zjistit, zda partner někde neukradl zbraň. Také ještě dnes ještě existují různé zvyky při potřásání rukou. Na počátku obchodního jednání je nyní obecně zvykem podat si ruku. Ale jak pevný má být její stisk? V Německu a v Americe partnerovi skoro rozmačkají ruku, v jiných evropských zemích se naopak doporučuje jen mírný stisk. Evropané ze severu musí být také opatrní, když na nějaký návrh odpovídají pokývnutím hlavy („ano“) či zavřením hlavy („ne“). V jižní Itálii, v Řecku a v Turecku totiž znamená trnutí hlavou šikmo dozadu důrazné „ne“, zatímco pro

...v arabském světě se jídlo v žádném případě nebere levou rukou!

„ano“ náchýlíme hlavu kupředu, provedeme tedy jakousi poloúklonu.

Nejobtížnější na signálech řeči těla je to, že se jim dá jen sotva zabránit. Řeč je vědomý akt, zatímco neverbální komunikace se odvíjí z podvědomí. Například: jsme na návštěvě v Egyptě a jsme pozváni k jídlu. Většina z nás snad sice ví, že se v Egyptě není vidličkou a nožem, nikdo z nás však sám nikdy předtím nejedl po egyptsku. Tak budeme jako všichni ostatní brát jídlo z talíře prsty a dávat je do úst. Pak se však náhle ostatní od nás v rozpacích odvracejí a vrhají na nás zuřivé pohledy - znemožnili jsme se, protože jsme netušili, že se v arabském světě jídlo v žádném případě nebere levou rukou, která je považována za nečistou - takže už pravděpodobně nebudeme příště k jídlu pozváni. Jiný příklad: když jsme na návštěvě v Indonézii a přineseme přátelům pečlivě vybraný a krásně zabalený dárek, nebudeme příliš překvapeni nebo dokonce uraženi, když jej odloží nerozbalený. V Indonézii je to-

Malý obrazový průvodce výkladu gest v zrcadle národních a kulturních odlišností

Vystrčený palec je ve střední Evropě znamením, že chcete stopovat. V Řecku je to však obscénní urážka, znamenající také cosi jako „vypadni!“

Churchillovo slavné „znamení vítězství“ – roztažený ukazováček a prostředník - znamená v Anglii „vítězství“, když je vnitřní část ruky obrácena k divákovi. otočením ruky vně je však „V“ pro Brity hrubou urážkou („fuck“). V mnoha krajích Itálie znamená hra prstů „ty osle!“

Dávejte si pozor na to, abyste se v Itálii netahali za ucho. Tohle gesto je tam urážka a znamená „ty jsi ale teplouš!“. Naproti tomu v Indii tohle gesto znamená „lituji“.

Dáš-li si v Itálii dlaň pod bradu, říkáš tím „ne“. Italové se hladí dlaní pod bradou, chtějí-li říci „to je mi úplně jedno“. V Tunisku je ale dlaň pod bradou znamením homosexuality.

Když tvoří palec a prsty kruh, míní tím Němci, Angličané a Belgičané „dobře“ a „skvěle“. Na Sicílii, v Řecku a v Turecku je to však výzva pro homosexuály.

tiž považováno za nepatřičné a chamtivé, otvírat dárek před očima dárce.

Když Japonci chutná, dává to najevo tím, že hlučně srká polévku a při jídle dělá i jiné hlasité zvuky. Většina Evropanů to však nechápe, a tak se pro ně může stát jídlo s Japoncem, kterému opravdu chutná, velmi nepříjemnou záležitostí. Dobré mravy však potom mohou být překážkou toho, aby se o takových záležitostech otevřeně mluvilo.

Často si myslíme, že se takováto kulturní nedorozumění stávají jen v dalekých zemích, může se nám to však přihodit i u sousedů. Když například u nás přinesete (platí to i v Německu) kytičky, sundáte nejdříve papír, do něhož byla zabalena. Holanďan by však měl naopak z takové kytky dojem, že jste ji natrhali někde na zahradě nebo po cestě v parku.

Jak však zjistit, co se vlastně děje, když máte dojem, že jste někoho neúmyslně urazili? Taková zkušenost vás určitě znejistí a vede k pocitům viny. Na to existuje jednoduchý trik. Vysvětlete svému partnerovi, dříve než začnete jíst či než mu předáte dárek, že víte jen málo o zvycích a obyčejích té země, a proto byste se neúmyslně mohli dopustit něčeho, co se nepatří. Hostitel pak bude reagovat bez hněvu, když se něčeho dopustíte - a dokonce se bude chápavě usmívat a nebude se cítit uražen

Několik nezbytných pravidel:

- V Japonsku by vaše vizitka měla vypovídat co možná nejvíce o vašem vlastním postavení, úkolech a specializacích. Japonci tyto informace potřebují, aby si vás mohli zařadit do své hierarchie.

- Neobdivuj předmět, který patří Arabovi, příliš zjevně. Mohl by se cítit povinen ti jej darovat. Přijmete-li však onen dárek, už s vámi nikdy nepromluví.

- Obyvatelé většiny zemí nemají rádi, když cizinci kritizují jejich vládu nebo jejich hospodářský systém. Buď s vámi tajně souhlasí, nechťejí však riskovat, aby to řekli otevřeně, anebo považují za nezdvořilé oponovat, či sami trpí pod systémem, a proto o něm neradi hovoří. Všeobecně je proto lépe vyhnout se politickým diskusím. Politika je v mnoha zemích (zejména v těch z našeho pohledu nedemokratických) ožehavé téma rozhovoru, které se objeví většinou později, když už člověk své hostitele skutečně dobře pozná.

- Jihoameričané a zvláště Brazilci přicházejí k člověku při rozhovoru mnohem blíže, než je u nás zvykem. Necítte se však ohroženi. Ustoupíte-li o krok zpět, pak se váš partner v rozhovoru k vám zase o krok přiblíží.

- V Koreji a v Japonsku musejí být formální rozhovory zprostředkovány někým třetím. Nepokoušejte se proto sami navázat kontakt: o to méně si vás budou vážit. Kdyby pak později mělo dojít v rozhovorech např. k potížím, zprostředkovatel vám tyto potíže pomůže odstranit.

- Evropané si velmi cení pravdu a staví ji nad city druhého. Na Východě je však pravda méně důležitá než vzájemná pohoda, která je základem přátelských kontaktů.

- Arabové považují květiny za skvělé krmení pro zvířata, nevidí je však rádi ve váze.

- Platit odděleně v restauraci se považuje v zemích, kde se velmi cení pohostinnost, za lakotu. Nechte se klidně jednou či dvakrát pozvat a příště zase zaplaťte za celou společnost vy.

- Ve Španělsku se nepovažuje (!) za nezdvořilé někoho přerušit, když mluví, jakmile jste pochopili, co chce říci.

- V Japonsku přináší smůlu předat dárek, který se skládá ze čtyř částí. Slovo pro číslo čtyři totiž zní v japonštině podobně jako slovo „smrt“.

- V Číně považují sudá čísla za šťastná, zvláště číslo osm.

- Ve většině asijských zemí se nejen pokládá za urážku, ale dokonce za vážné poškození cti, když se dotknete pod stolem nohou hostitele či proti němu pod stolem natáhnete své nohy. Za toto pro nás bezvýznamné jednání byli dokonce i zabiti lidé!

Další tipy!

Existuje ještě velmi mnoho dalších možností, jak se v cizině pořádně ztrapnit. Někdy může být dokonce nebezpečné fotografování - zvláště Pákistánci to vůbec nesnášejí (házeli by po vás kameny). Právě fotografování vyžaduje od člověka takt - jak byste se například cítili, kdyby se na vás, zatímco popíjíte s rodinou na zahradě kávu, vyřítili z autobusu turisté cvakající spouštěmi fotoaparátů? Nebo si zkuste v Maroku (ale i v jiných zemích) vyfotografovat vojenské zařízení (někde stačí i most!) - a hned se seznámíte s místním vězením.

Také téma „ženy a islám“ by vyžadovalo hodně vysvětlování. Ale to by znamenalo ponořit se do světa, kde je pro nás mnohé nepochopitelné a pobuřující. Snad jen jedna rada: muži, nepodávejte ženám ruku na pozdrav, když jsou přítomni místní muži. Muži se totiž nesmějí žen dotknout. Jednak cizích vůbec ne a jednak by ta žena mohla mít např. právě menstruaci, a to se taky nesmí.

Alex Ferstl - svazový referent pro rovery něm. skauti sv. Jiří (DPSG)
z čas ROVER 1/2000
přeložila a upravila Ida

U „košíčku“ se palec dotýká špiček prstů, hřbet ruky ukazuje k partnerovi. V Itálii to znamená „co chceš?“ nebo „co tu děláš?“. Turci a Řekové tím chválí („to je krásné“), zatímco Francouzi tak vyjadřují strach.

Zdviženýma napřaženýma rukama říkáme svému protivníkovi „ne“ nebo „stůj“. V Řecku se toho gesta vyvarujte, chcete-li zůstat zdvořilí: tam to znamená „táhni k čertu“.

Angličané se chytanou za nos, když chtějí někomu říci „ty jsi zvědavý“. V Itálii to znamená „pozor“, na Sicílii „ty jsi vtipný“. Pozor, jestli tohle gesto uvidíte na Sardinii nebo na Maltě: tam to znamená hrozbu.

V přítomnosti Arabů si nehrajte se špičkami prstů: když budete pravým malíčkem hladit levé konečky prstů, nazýváte tím jednoho z nich „synem bastarda“.

Zdvižené obočí znamená v Peru „peníze“ nebo „platit, prosím“. Obyvatelé Tonga tím říkají „ano“. Američané vyjadřují zdviženým obočím obdiv nad ženskou krásou.

Chcete říci „oukej“ a vytvoříte tedy palcem a ukazováčkem kruh, přičemž ostatní prsty necháte vztyčené. V Severní Americe ti budou rozumět správně, ale v Brazílii a v Argentině tímhle gestem někomu vynadáš jako „idiotovi“.

NÁZORY A ÚVAHY z dopisů čtenářů Skautingu

Redakce si vyhrazuje právo uveřejněné dopisy krátit

Proč se letos nekoná LŠ Stříbrná řeka?

Budou-li v roce 2001 skautské kraje, znamená to 14 lesních škol (předpokládejme, že každý kraj bude chtít mít svůj systém vzdělávání), dále systém ekumenického vzdělávání plus některé akce pořádané rovnou pod ÚRJ. To vše s přihlédnutím k názoru ne nepodstatné části zainteresovaných ještě 2x - pro chlapecký a dívčí kmen zvlášť. Snažím se pochopit benevolentnost Řádu pro vzdělávání a snahu jeho tvůrců o možnost tzv. výběru, což však vnáší do oblasti LŠ nutnost reklamy a předhánění se v atraktivnosti nabídek. To mi zrovna nejde po srsti. Já jsem si naivně myslel, že nabídnu-li lesní školu s atraktivním, svým způsobem originálním programem, nepotřebuji se v Junáku zabývat protivnou reklamou. Jak moc jsem se mýlil, mi vysvětlila má zástupkyně ze Stříbrné řeky po návratu z ÚLŠ, kde se při rozhovoru s lidmi ukázal velký zájem „jen kdyby se o tom více vědělo“.

Navic nebyla náplň naší školy některými činovníky dobře pochopena. Jedna výchovná zpravodajka ORJ prohlásila: „Oni tam budou jezdit na lodičkách, lézt po horách, stavět iglů, ale kde je skauting?“ Chci se všem omluvit, že jsem zapomněl napsat „malíčkovost“, že je pro mne skauting věcí tak samozřejmou, že jsem si netroufal zabírat místo v Junák hlásí a na webu vypisováním toho, že náplň naší lesní školy bude také duchovní dimenze, psychologie, pedagogika, metodika, zdravotvěda, ochrana přírody, kultura, estetika, sport, to vše na vyšší úrovni než na vůdcovském lesním kurzu.

Jakou tedy chceme mít LŠ Stříbrná řeka 2001? Na zahajovacím víkendů se musíme nejdříve dobře poznat, v létě prožít klasičkou LŠ se všim, co k ní patří se zaměřením na táboření. Navíc bude vodácká část, vysokohorská turistika a zimní pobyt v přírodě. Bude záležet na frekvenciantech, zda proběhne „jen“ v Tatrách, či zda budeme tak schopní, abychom vyjeli „výš“, zda zimní pobyt proběhne na hřebenech Nízkých Tater... Je evidentní, že účast na této LŠ žádá žen i mužů fyzicky i psychicky zdatných s potřebným vybavením (i vypůjčeným). Především, že právě ony mimoletní aktivity jsou specifickým naším LŠ, a proto budeme upřednostňovat ty zájemce, kteří nebudou ještě před podáním přihlášky smlouvat o časové náročnosti a případné neúčasti na nich. Také finanční nároky budou vyšší a počet míst bude omezen na nejvíce 16. Pro koho je tedy LŠ určena? Zejména pro ty, pro něž je na předním místě skautské prostředí, pocit sounáležitosti

a přesvědčení, že skauting při dodržení zákona, slibu a základních principů má velmi široké hranice. Zdá-li se ti, sestro a bratře, po přečtení předchozího, že LŠ SŘ je to pravé ořechové, můžeš si již dnes napsat o podrobnější informace, případně se již letos přihlásit.

Zbyněk Jiroušek - Jerry, LŠ Stříbrná řeka
Dubany 66, 530 02 Pardubice

Generační problém?

Jeden mladý člen Junáka mi nedávno sdělil, že ORJ Děčín je věkově nejstarší v republice. Nevím, zda to bylo obdivné gesto, anebo jemný pokyn k tomu, abychom tady už nepřekáželi. Spíše to druhé.

Domnívám se, že s odsudky lidí pokročilejšího věku by se mělo zacházet opatrněji. Bylo by záhodno žkžit z jejich některých životních zkušeností. Stáří, respektive pozdní věk by se s mládím měl nerozlučně doplňovat. Přednosti jedněch vyvažovat přednostmi druhých. Mladí jsou výkonní, průbojní a pohotoví. Starší jsou uvážlivější, zkušenější a vidí dál. Taková kombinace může být pro naše hnutí pouze přínosem.

Mojí prioritou jsou výchovné záležitosti. Tudíž obhajuji mládí, které na sebe bere dobrovolně břímě (ale i radost) oddílových vůdců, kde jejich jedinou odměnou je uspokojení z dobře vykonané práce. Někdy ale na bázi zřejmé nedůvěry je jim připomínáno, a to mnohdy těmi staršími, že určité chyby či neúmyslné nesplnění některých ryze byrokratických úkonů mohou zapříčinit jejich postih právní i mravní a z toho vyplývající sankce. Jednou jsem na vlastní uši slyšel tvrzení, že nezvládnutí administrativních úkonů svědčí o neschopnosti vést oddíl (bez komentáře). Vyslechl jsem i názor, že skauting je dnes vlastně anachronizmem. S tím nesouhlasím, i když se objevují úvahy, že začíná převládat činnost podobná programům organizací pro volný čas. To, aby k tomu nedošlo, by mělo být prvořadým zájmem všech skautských generací.

Připomínám si jednu citaci ze Strategie Junáka do roku 2005: „...stěžejní je role vedoucích, ostatní složky jsou nezbytným servisem, který jim pomáhá.“ Proto si tento servis nepředstavuji jako předkladatele řady nevhodných úkolů, nýbrž jako službu činovníkům za účelem maximálního ulehčení jejich práce, kterou dobrovolně nesou na svých bedrech. Zvládnou-li ale mladí za pomoci starších a při vzájemné toleranci své poslání, změní se snad i jejich názor na prospěšnost činnosti skautských seniorů a sami si postupně vytvoří předpoklady na včasné a bezproblémové střídání generací ve všech funkcích.

Byla by krásná naděje, že bez zbytečného mentorování si mladá i současná střední generace uvědomí, že bez těch aktivně činných „praskautů“ by hnutí nepřetrvávalo do dnešních dnů. Takže i oni mladí by se měli stát garanty toho, že se totéž naplní i za dalších 20, 30 a více let. Skauting za to přece stojí.

Milan Renc - Racek
výchovný zpravodaj ORJ Děčín

Výroční zpráva Junáka - obrázek o nás všech

Již potřetí připravilo Tiskové a distribuční centrum oficiální výroční zprávu Junáka - svazu skautů a skauetek ČR. Hlavním smyslem této reprezentativní tiskoviny je podávat veřejnosti informace o našem hnutí, činnosti, členech a dosažených úspěších. Výroční zpráva organizace je jedna z podmínek Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR k získání dotací pro naši činnost.

Obě předchozí zprávy za roky 1997 i 1998 jsme přihlásili do soutěží výročních zpráv a vždy se umístily na předních místech. Toto ocenění je pro vás zárukou kvality a pro nás motivací k neustálému zlepšování.

Díky dobré Výroční zprávě se ÚRJ podařilo oslovit sponzory a získat zdarma nebo za zvýhodněných podmínek služby, produkty či pomoc.

Proto ji nabízíme i vám a věříme, že pomůže při jednání se sponzory, na obecních úřadech a dalších místech, kde je třeba profesionálně a na odpovídající úrovni představit naše hnutí nebo poděkovat za projevenou důvěru a spolupráci.

Na střediska zasíláme jeden ukázkový výtisk Výroční zprávy Junáka za rok 1999, která je zároveň i ohlédnutím za celým desetiletím obnovené skautské činnosti. Další si můžete podle potřeby objednat za cenu poštovního v Tiskovém a distribučním centru, nebo si ji na distribuci vyzvednout.

-TDC-

VAŠE STAROSTI NA NAŠI HLAVU

pedagogicko-psychologická poradna

Redakce časopisu *Skauting* otevírá pro všechny, kdo pracují s dětmi a mládeží, pedagogicko-psychologickou poradnu. Pokud máte s některými dětmi v oddílech problémy a nevíte proč, případně děti, které samy mají nějaké problémy, a vy nevíte, jak jim pomoci, jsou vám naši odborníci připraveni pomoci. Napíšete-li do redakce, váš dopis jim předáme, případně vám zprostředkujeme odbornou konzultaci. A protože více blav více ví a někteří ze čtenářů mají vlastní zkušenosti s řešením výchovných problémů, vybrané problémy s vaším svolením zveřejníme, aby se k nim mohli vyjádřit i ostatní čtenáři. V některém z dalších čísel se potom k vašemu problému vrátíme a otiskneme názory čtenářů na jeho řešení i komentář našeho odborníka.

V dubnu se nám Filip svěčil s problémem, který řešil na letním táboře:

„Na loňském táboře jsme řešili problém kouření. Několik členů oddílu ve věku 11–12 let si koupilo potajmu krabičku cigaret a potají pokařovali. Odbalili jsme je víceméně náhodou, nicméně všichni se přiznali a vedení oddílu stálo před otázkou, jak kluky potrestat. Zazněly radikální názory všechny „kuřáky“ z oddílu vyloučit, ale nakonec jsem se shodli na tom, že jim dáme „podmínku“ a že je na nich, aby nás přesvědčili, že svůj slib, že již kouřit nebudou, dodrží. Jako znamení trestu nám ti z nich, kteří již měli složen skautský slib, odevzdali své slibové odznaky a těm, kteří na složení slibu čekali, byl odložen. Po táboře jsme o tom, že kluci kouřili, informovali jejich rodiče.

Zajímal by mne názor ostatních – do jaké míry jsme se zachovali správně a jak by takovouto situaci řešili oni.“

● Když jsem byl coby vůdce s 9. chlapeckým oddílem Junáka v srpnu 1970 na táboře v Chočském pohoří, tak po domluvě s vedoucí potravín ve výchozí dědině, že pro proviant budou chodit po celou dobu tábora služby a že Já se zastavím až při jeho ukončení. Vyúčtování každého nákupu službou vždy souhlasilo. Jednoho rána, ještě před budíčkem, šlo naráz dle hluku chůze více členů ve směru latrína, která byla vybudována pro velmi pohodové posezení až čtyř si naráz ulevujících. Jelikož jsem pojal pochybnost tak početné

skupinky si ulevujících, vyšel jsem ze stanu a tiše se přiblížil k latríně a uzel jsem pěticí, jak si v pohodě pokuřují. Když jsem se před nimi objevil, málem že v úleku nespadol do jámy. Při šetření na sebe řekli, že to vymyslel nejstarší rádce – muž bylo již 14 let a někteří se přidali a ti se právě spolu s ním hlásili do služby v přinesení potravin s tím, že v obchodě nahlásili, že cigarety kupují pro mě a tuto platbu coby privátní si uhrzovali ze svého kapesného. Prodávačka mě pak říkala, že mě považovala za silného kuřáka. Poněvadž to byl druhý přestupek proti kázní na táboře, ukončil jsem tento, neboť byli po prvním přestupku upozorněni, že při dalším se tábor okamžitě balí, což jsem také realizoval...

oldskaut Akela

● Nemůžeme změnit dobu, v níž děti žijí, prostředí jen částečně, ale můžeme změnit sami sebe. Tak se o to pokusme, to se od nás očekává. Když se vyskytne problém, který popsal Filip, nejučinnější je řešit jej ihned na místě. Naším úkolem, jakožto vůdců, je pomoci dítěti, aby si uvědomilo své chybné jednání a mělo proto pocit studu. Důležitý je pak vztah dítěte k člověku, který ho přistihl. Měla by to být autorita, jíž dotyčný věří. Moralizování ničemu nepomůže, ba pozitivní vyřešení situace ještě více oddálí. Otázky typu „PROČ!!!“ jsou pro dítě, které se něčím proviní, jistým standardem. A tak se nabízí řešení zážitkovou formou, které je naprosto nečekané a o to efektivnější. Je dobré říci dítěti, ať si do 15 minut zabalí věci na spaní, vezme papír a tužky a přijde nafasovat do kuchyně jídlo. Zpoždění není

žadáno. Teď. Je nutno zachovat naprostý klid ve tváři a volit přátelskou formu. Těch 15 minut plných napětí a očekávání je pro dítě věčností. A když už stojí v kuchyni, pak jej vzít na nedaleký kopec s dobrým výhledem na tábořiště. Vůdce nesmí jevit zlobu, či jiné pohnutí vůči dítěti. Musí se chovat, jako by se nic nestalo, být dítěti otevřený. Chvilí tam s ním posedět a říci mu, že tu dnes přespí, popřemýšlí a své pocity z toho, co se stalo před chvílí, napíše na papír, který má s sebou (uvést příklady). Ať je ráno na budíček v táboře. A kdyby měl náhodou strach, ať se klidně vrátí do tábora. Diskrétnost ze strany vůdce je samozřejmě zaručena. Tak bych reagoval já.

Dušan Trefilík-Hamoun

Komentář odborníka

● Při rozhodování o tom, jaký zvolit trest, je důležité, kdy byli viníci odhaleni. Něco jiného je, když k tomu dojde na začátku tábora, než na jeho konci. Také je důležité, do jaké míry ti kluci kouření chápou jako průšvih a do jaké míry to jako průšvih chápe zbytek dětí v oddíle. U dobře fungujícího oddílu by Filipovo řešení jistě mělo účinek, nicméně já bych volil něco jiného – odnětí slibových odznaků se mi zdá příliš tvrdé. Hlavně bych se zaměřil na toho, kdo cigarety přinesl a s tím bych to pořádně probral. Také bych se snažil nějakým způsobem rozdělit onu kuřáckou partu, aby neměli příležitost být sami pospolu.

Václav Břicháček

SKAUTSKÉ GYMNAZIUM - ŠKOLA NAŠICH SNŮ

Připravujeme jedinečný projekt – střední školu, v níž by se scházeli a společně pracovali profesori a studenti, pro které se stal skauting nejen náplní volného času, ale celoživotní stezkou vedoucí k lepšímu, zajímavějšímu, plnějšmu životu. A pro toto skautské gymnázium hledáme učitelky a učitele, kteří se rozhodli pro pedagogickou dráhu a mají zájem nejen o předávání vědomostí, ale i o skutečnou výchovu v duchu skautských ideálů.

Čtěte přílohu **Junák hlásí**. Ještě dnes!!!

Řekněte
o tom všem
svým
přátelům

JAK SE SKAUTUJE pod Beskydami

Těšínská Stezka letos oslaví 20. narozeniny

Bylo by chybou, kdyby byli členové Junáka zablédni sami do sebe, vždyť i jinde můžeme najít výborné oddíly, ve kterých jejich vedoucí s nadšením vedou děti k témuž cíli jako my. Jenom po cestách, které se od té naší více či méně liší. V tomto čísle poprvé představujeme jeden z nemnoha oddílů Svazu skautů a skauetek ČR. Oddíl byl založen 5. října 1980 jako TOM (od roku 1981 s registračním číslem 2624). Jeho zakladatele a vůdcem je bratr Jiří Ondřejka. V současnosti jej zastupuje bratr Zdeněk Otta, který je odchovancem oddílu.

Nepřízni navzdory

Od svého vzniku navazovala Stezka na skautskou tradici v Českém Těšíně a i když bylo v té době riskantní být jen vyslovení slova „skaut“ či „junák“, hoši v oddíle pracovali podle skautských (oddílových) zákonů, plnili skautské (oddílové) stupně zdatnosti a ti nejlepší skládali tajné skautské sliby, tehdy nazývané Sliby věrnosti oddílu...

Našimi vzory byli kromě hrdinů a postav z knih Jaroslava Foglara a Miloše Zapletala či dalších především hoši z Ivančeny, jak říkáme těm nacisty popraveným skautským hrdinům ze židovského hřbitova na polské straně Těšína. Zejména pro nás, dospělé členy družiny Jestřábů byli vzorem svou statečností a odhodláním bojovat za svobodu své vlasti – v duchu svého skautského slibu a zákonů...

Samozřejmě, že naše činnost byla vidět, zvláště, když popularita Stezky v první polovině osmdesátých let způsobila, že oddíl sestával z šesti družin po více jak deseti členech. A právě v té době začaly represe ze strany státní a stranické moci, první výslechy vedoucích StB a později i násilné vystěhování z klubovny, zabavení stanů a postihy dospělých. Přes tyto okolnosti a nepřízné oddíl dále pracoval, po dlouhé měsíce pořádá družinovy i po bytech členů, a především díky pod-

poře rodičů a dobrých lidí z tehdejšího Svazu turistiky nezanikl a jeho každoroční bohatá a pravidelná činnost vyvrcholila letním táborem.

Již v polovině listopadu 1989 se oddíl přihlásil ke skautské organizaci a naše delegace zúčastnila historického setkání skautů v Městské knihovně v Praze 2. prosince 1989. Byli jsme tehdy z Těšínska jediní. Dne 6. ledna bylo založeno středisko Stezka s oddíly skautů, skauetek, včítat a světlušek. Byla to doba neobvyklého rozmachu skautského hnutí v našem městě. Na začátku léta 1990 byla Stezka součástí první oficiální zahraniční výpravy českých skautů na Intercamp 90 do belgického St. Joris a po zemích západní Evropy (od těch dob také udržujeme bratrské kontakty s belgickými skauty z Mechelen).

čas běží neuvěřitelně rychle a náš oddíl si letos připomíná dvacet let své existence. Jeho řadami prošly stovky chlapců a dívků Stezkou samozřejmě i desítky českotěšínských děvčat. V roce 1999 došlo k významné organizační změně. Po mnoha úvahách a diskusích se vedení oddílu rozhodlo registrovat Stezku jako samostatný oddíl ve Svazu skautů a skauetek České republiky. Vedly nás k tomu mnohé praktické, ale především morální důvody... ale o tom snad někdy příště nebo jinde...

Schůzky, výpravy a magická třináctka

Činnost je rozdělena na pravidelné schůzky - družinové a oddílové. Samozřejmě každotýdenní. Při oddíle pracuje ještě klub oldskautů, který

je však registrován samostatně. Kromě pomoci oddílu se již několik let věnuje velmi náročnému sportu – stolnímu hokeji zvanému „Šprtec“, ve kterém pořádá kromě pravidelné ligové soutěže po vzoru NHL i otevřené turnaje národních týmů – mezi nimi i tradiční Jarní Foglarův turnaj.

Dvakrát v měsíci pořádáme jednodenní oddílovou výpravu za město a zpravidla každý druhý měsíc pořádáme vícedenní výpravu na některý z „oddílových“ srubů (loveckých chat) především v Těšínských Beskydech.

Vrcholem pololetí je samozřejmě týdenní zimní tábor a celý rok završuje třítydenní letní tábor na oddílovém tábořišti v CHKO Beskydy. V rámci tábora se vydáváme na několikadenní putování po vlasti, a to dle naší Velké hry, která provází činnost oddílu od jara a na táborech vrcholí tábořovými úseky. V posledních letech je zaměřena na tematiku československého pohraničního opevnění z roku 1938.

Největšími a doslova legendami opředenými oddílovými podniky jsou Velké třináctky - tradiční podzimní a jarní soutěže družin spojené s několikadenním tábořením či pobytem na srubu v horách. Družiny se utkávají ve třinácti disciplínách - soutěžích a celkový počet bodů pak určuje vítěze. Kromě krásných a hodnotných cen je úspěch v této soutěži již po léta věcí osobní a družinové prestiže. Kouzlo Velkých Třináctek tkví také v tom, že jednotlivé soutěže jsou rozvrženy do jednotlivých dnů a až do jejich vyhlášení jsou tajné. Nikdo také předem neví, na co se má připravit, zda například půjde o uzlování poslepu nebo mnohakilometrovou cestu dle zašifrovaných pokynů v obálce, či soutěž v recitaci „oblíbené“ básničky.

Prověření tábornických dovedností a skautské praxe je určena další každoroční soutěž družin - jarní tábornický pětiboj. Soutěže jsou po celá desetiletí stejné - stavba stanu (jehlan ze dvou celt), morseovka (vysílání a příjem zprávy), orientační běh, přírodopisný test, „mokrý oheň“. Po celý rok se hoši připravují a samostatně plní stupně zdatnosti - počínaje nováčkovskou zkouškou a konče třetím stupněm. Zkoušku Tří orlích mohou v našem oddíle skládat opravdu jen ti nejlepší. Pro naše rovery, a to opět jen pro ty nej-

zdatnější, máme připravenou další zkoušku - Stříbrnou stezku. Kdo ji chce splnit, musí projít trasu 145 km po hřebenech Beskyd, po celou dobu s nikým nepromluvit, spát (bivakovat) mimo civilizaci a jíst jídlo z potravin, které obdrží v táboře. Na to vše je limit tři dny, tedy 72 hodin. Trasa vychází z tábora, kde také končí. Pro toho, kdo zná Beskydy, jen na ukázkou obtížnosti: na trase je Lysá hora, Smrk, Kněhyně, Velká Čantoryje, Velký Polom atd. Oddílový rekord nese bratr Vítězslav Frysš - Smot, v roce 1984 zvládl tuto zkoušku za 42 hodin.

Oddíl: 23. oddíl skautů Stezka

Vůdce a zástupce:

Jiří Ondřeka, Zdeněk Otta (vlčata)

Družiny a šestky: Delfíni, Lišky, Rysi, Žlutá, Modrá, Jestřábi (vedoucí)

Počet členů: 32, z toho 16 vlčat a 16 skautů (5 nováčků, 11 má složen slib, 3 nositelé 1. stupně)

Počet výprav za rok: 20 jedno- a polodeních, 4-6 vícedenních.

Tábor je vyvrcholením naší činnosti

V tomto roce dojde k historické události. Náš letní tábor uspořádáme na novém oddílovém tábořišti. To staré, kde jsme s oddílem strávili sedmáct krásných táborů, už prostě přestalo vyhovovat a také si zaslouží na nějaký čas odpočinout. Takže nás čeká objevování nových krajů, jak říkáme rozsáhlým oblastem v našich horách, kam s oddílem jezdíme na výpravy. Čeká nás úplně jiné, nové prostředí, velká louka při soutoku dvou horských potoků, hluboké lesy a blízkost státní hranice se Slovenskem. Zkrátka jsme plni očekávání a už se moc těšíme, až se do táborového špaluku poprvé zasekne táborová sekera - na novém tábořišti, v novém kraji...

Jako vyvrcholení činnosti oddílu před táborem bych vám doporučil výše zmíněnou soutěž Velkou Třináctku. Uspořádat takovou soutěž by vám mohli pomoci také roveři, i pro ně to může být velké dobrodružství. U nás to děláme podobně, například polovinu soutěží připravují roveři, a to se vším všudy, tedy i s cenami (vítězné družině v každé soutěži malovaná placka).

Za krásami Těšínska a Beskyd

Nedávno jsem se setkal s bratrem ze středních Čech, který, když zjistil, že jsem z Českého Těšína, mne začal litovat a málem byl ochoten uspořádat sbírku na mé přestěhování z „toho kraje těžních věží a komínů, mrtvé půdy a zničené přírody vůbec...“!

Tento – bohužel dosti rozšířený – názor se stále a stále snažím vyvracet. V okolí našeho města,

tedy na Těšínsku (staroslavné knížectví ve Slezsku náležející po staletí k Zemím Koruny České) je krásná příroda. Se spoustou možností pro vycházky, výlety a výpravy. Díky rozptýlenému charakteru osídlení (tzv. Tereziánskému) typickému pro náš region zde není mnoho možností táboření. To je však možné v blízkých Těšínských Beskydech, které jsou, myslím, neméně krásné, než ostatní hory naší vlasti. Zkrátka, možností pro výpravy i třeba letní putování je i u nás v okolí Českého Těšína mnoho, včetně historických památek, hradů a krásných měst – Těšínem počínaje. Jeho historické centrum s hradním vrchem a zámek neleží od roku 1920, kdy bylo Těšínsko rozděleno mezi Československo a Polsko, v naší republice. Hranici přímo v centru města tvoří řeka Olza a na druhou stranu – do „Stínadel“ přejdete za pár minut přes most na ulici Střelnici. Zájemcům doporučuji mapy „Slezské Beskydy a Jablunkovsko“ a „Ostravsko“ 1 : 50 000. A pokud máte přístup na internet, pod heslem Těšínsko či Těšínské Slezsko najdete řadu informací. V brzké době i o našem oddíle.

Za vším hledej ženu aneb jak mne doběhli

Humorných příhod prožíváme hodně a prakticky při každé naší činnosti. Ale popsat příhodu, kdy mne chlapi „doběhli“ to musím opravdu lovit v paměti, i když v kronikách je toho spousta. V roce 1982 před naším prvním táborem přivedli dva hoši, takoví ti typičtí rošťáci s krásným očima, bez kterých by oddíl nemohl být a oni bez něj, ale kteří vám, vedoucím, tak rádi připraví bezesnou noc a spoustu trápení, tak tito dva hoši Smot a Kecka přivedli na jaře toho roku nováčka. Měl přezdívku Bi, uměl snad vše, dokonce i základy horolezectví... a já po krátkém přesvědčování oněch výtečníků nováčka přijal. Do tábora se pak s námi zúčastnil i několika výprav

a převzal přihlášku na tábor. Vůbec si nevedl špatně v oddílovém bodování a mnohé starší chlapce nechal v konečné tabulce za sebou. Těsně před táborem, když odevzdávali přihlášky poslední opozdilci, byl mezi nimi i Bi. Vše bylo řádně sepsáno a potvrzeno rodiči i lékařem. Můj úžas však propukl v okamžiku, kdy jsem si pročetl jméno... znělo totiž Lenka Chalupová!!! Takže já po několika měsících nepostřehl, že Bi je dívka a je členem sdružení, které si tolik zakládalo na tom, že „není pro holky“! Nedalo se však již nic dělat. Bi jsem přejmenoval na Bibi a jela s námi na tábor jako řádná členka družiny Kamzíků. Bylo to poprvé a naposledy, co v našem oddíle a na táboře byla dívka. A dodnes nemohu pochopit, že se to tak dlouho dařilo Bibi i oběma výtečníkům Smotovi a Keckovi udržovat v tajnosti - opravdu mne tím „doběhli“.

Jiří Ondřeka

Svaz skautů a skautek České republiky

Založen 22. února 1990 bratrem PhDr. Karlem Průchou.

Počet registrovaných organizačních jednotek: 15

Statutární zástupce: Ivo Vacík
Základní organizační jednotka s právní subjektivitou: oddíl

Slib: Slibuji na svou čest, jak dovedu nejlépe: plnit své povinnosti k Bohu a milovat vlast Českou republiku a sloužit jí věrně v každé době, plnit povinnosti vlastní a zachovávat zákony skautské, dušičně i tělem být hotov(a) pomáhat bližním.

Kontaktní adresa:

Pařížská 19, 110 00 Praha 1
tel./fax: 02/ 231 55 86

VZDUCHOVKA

na táboře? Proč ne?

Bezpečnostní pravidla při střeleckých soutěžích

Staronová součást skautské praxe

V posledních letech se mezi klasickou činností skautských oddílů a roverských kmenů začíná znovu objevovat jako zajímavá součást skautské praxe střelba ze vzduchovek. Nejde o nic nového - po 2. světové válce byla střelba naprosto běžnou součástí programu mnoha oddílů a navíc se těšila velké popularity. Dokonce se stala jednou z disciplín Svojsíkova závodu.

Domnívám se, že zde není místo na diskuse, zda-li je to správné, či nikoliv, nebo zda zbraně patří vůbec dětem do ruky. Berme to prostě jako fakt. Konečně, odborníci již dávno přišli na to, že sportovní střelba je vynikající školou soustředění a přesnosti a vynikajícím cvičením sebeovládání.

Že mé tvrzení není jen prázdnou teorií, mohu doložit na příkladu nedávného celostátního setkání roverů a rangers ObRok 2000, kdy byla ukázka ze střelby ze vzduchových pistolí (resp. z pistolí na CO₂) jednou z nabídek Tržiště programu. Dlužno poznamenat, že velmi oblíbenou a hojně navštěvovanou. A právě zde jsem se přesvědčil o tom, jak je dodržování bezpečnostních pravidel při střelbě důležité pro bezpečnost účastníků a koneckonců i trestněprávní odpovědnost jejich vůdců.

Bezpečnost především

Nejdůležitější zásadou je bezpečná manipulace se zbraní, a to v jakémkoliv stavu, i když jsem stoprocentně přesvědčený, že je zbraň vybitá. Nikdy - a to znovu zdůrazňuji - nikdy nemřím zbraní na lidi, či zvířata v mém okolí. Ani v palebném postavení (k tomu se ještě vrátím), ani kdekoliv jinde z legrace. Kdo tak činí, je hlupák a navíc nebezpečný hlupák, který si nezaslouží, aby mohl vzít do ruky jinou zbraň než vařečku z táborové kuchyně.

Další důležitou věcí je přesné vymezení prostoru, kde se bude střílet. Mimo tento prostor by se zbraně měly přenášet vždy vybité a s hlavní směřující k zemi. Taktéž při skladování vzduchovek by měly být zvlášť uloženy zbraně a zvlášť náboje. Prostor „střelnice“ by měl být takový, aby nebylo možno při nepřesné střelbě zranit neúčastněnou osobu. Mělo by se tedy střílet například do svahu v dostatečně hluboké proláklíně nebo naopak z lesa na volnou louku tak, aby ani při maximálním dostřelu nemohl nikdo přijít k úrazu. V každém případě je nutno takový pro-

Doba táborů je za dveřmi. Činnost na nich bude samozřejmě pestřejší, než ve městech, a tak přijdou na řadu mnohé aktivity, jejichž provozování v klubovně je vyloučené. Jednou z nich je i sportovní střelba ze vzduchovek a plynovek. Pro to, aby děti neměly vzpomínky na tuto zajímavou činnost pokazenou nějakým zbytečným úrazem, vznikly následující řádky.

stor jasně a včas vymežit, vyhlásit a pro případ, že by do něj mohl například omylem vejít někdo cizí, postavit kolem něj hlídky. Ty by měly stát na takovém místě, kde by byly v maximální míře chráněny před zbloudilými broky. Samozřejmostí je také mít poblíž připravenou táborovou lékárničku - pro všechny případy...

Činnost na palebné čáře musí vždy řídit jen jeden člověk, řádně vůdcem poučený. Demokracie, kde si každý bude dělat co chce, sem nepatří. Střelci musí přesně plnit všechny jeho pokyny. Řídící nesmí, pokud mají již nabitou zbraň, stát před nimi a samotnou střelbu by neměl řídit ani z pozice vedle nich, ale vždy ze zadu. Pokud dojde na mé zbrani k závadě, nesmím udělat onu školáckou chybu a obrátit se se zbraní k řídícímu: „...že mi to nějak nejde...“ Stačí zvednou ruku a zůstat stát, dokud ke mně ze zadu nepřijde a závalu mi neodstraní. Od chvíle, kdy zbraň nabijí, musí její hlaveň mířit vždy směrem k terčům, nebo alespoň do země dva metry přede mě.

Kam s tím terčem?

K terčům si chodí zkontrolovat zásahy také všichni najednou. Zbraně by měly být v tu dobu již prázdné, vybité, bez broků a nejlépe položené na celtě na palebné čáře. Když se dostřílí, řídící by měl také zkontrolovat ze zadu všechny zbraně, zda-li jsou opravdu prázdné a nepoškozené. Pak teprve mohou střelci z palebné čáry odejít a nastoupit další adepti na titul Viléma Tella.

Střelba ze vzduchovek na Svojsíkově závodu v roce 1946

Ještě malá poznámka k terčům: Nemusím snad skautům připomínat, že připevňování terčů přímo na živé stromy je známkou hlupáctví a nepochopení skautského zákona. Když si terč připevníte např. na železný plot, riskujete zase že vás zasáhne odražené broky. Nejlepší je natáhnout terče na provázky mezi stromy, kdy dopadová plocha broků je tvořena volným prostorem na louce nebo lesním svahem bez velkých kamenů a skalisek.

Doufám, že jste z mého článku nenabylí dojem, že střelba ze vzduchovek je něco stejně nebezpečného, jako jízda na divokém praseti. Na druhou stranu ze zkušeností z vlastního okolí vím, že brok v zadnici způsobí jen malou modřinu, střela zaražená v oku však udělá ze zdravého člověka v okamžiku mrzáka - polovičního slepce. A proto - ať se vám podobné maléry co nejvíce vyhýbají. To a pevnou mušku vám přeje

Petr Blahuš- Paf

Velká letní sleva vzduchovek pro skauty

Zbrojovka Brno připravila pro skauty na letošní prázdniny velkou slevu na sportovní vzduchové pistole. Ze 2.000,- Kč v maloobchodě na 1.150,- Kč, včetně DPH!!! Sleva platí pouze do 30. července 2000. Jedná se o novou vzduchovou pistoli na běžnou sifonovou bombičkou, která má zásobník na 5 diablek, nastavitelné hledí a dřevěnou rukojeť.

V případě zájmu zašlete objednávku se svou adresou a objednaným počtem kusů vzduchovek na Správní oddělení Kanceláře ústředí Junáka (Junák, 116 24 Praha 1, Senovážné nám. 24, skaut@junak.cz), které ji předá Zbrojovce v Brně. Objednané vzduchovky Vám přijdou na dobírku poštou. Podrobnější informace byly rozeslány v květnovém informačním balíčku na ORJ a jsou také na www.skaut.cz. Správní oddělení další informace neposkytuje. Využijte šanci, jak zpestřit činnost oddílu nebo nakoupit ceny do soutěží.

ABY SE I OSTATNÍ MOHLI KOCHAT KRÁSAMI PŘÍRODY

Jak tábořit tak, aby náš vliv na přírodu byl minimální

Správné tábořiště, které má minimální vliv na přírodu, se skládá ze tří oblastí – místa na spaní, latríny a kuchyně

Místo ke spaní

Vynikající přístřešek na spaní je tropiko. Je univerzálnější než stan a vytváří menší tlak na přírodní prostředí – napnete-li je mezi stromy, nepoškodíte půdu tyčemi či stanovými kolíky.

Jiný typ přístřeší - bivakovací pytel - je nepromokavý nylonový nebo goretexový kokon, který se natáhne jako ochrana před vlhkostí přes spací pytel. Je to jednoduchý prostředek k přenocování v divočině pod širým nebem. Protože nevyžaduje žádné upevnění k zemi, nemusíte kvůli přenocování scházet z trasy.

Stan vyžaduje dosti širokou plochu bez vyčnívajících kamenů a klacíků, které by mohly probodnout vodotěsnou podlážku. Přirozené opory, jako například stromy, mohou být použity k zavěšení stanu jen tehdy, pokud snesou váhu stanu bez ohnutí a není-li nebezpečí poškození kůry. Stanové kolíky, ačkoli často nezbytné, probodávají půdu a mohou poranit složitý kořenový systém.

Snad nejničivější tábornickou praktikou je zvyk kopat okolo stanu odvodňovací stružky. Zanechávají trvalou jizvu na ploše tábořiště a jen zřídka zabrání vyplavení stanu. Konzervativní etika a zdravý rozum diktují, že stan má být umístěn na výše položeném místě, kde bude chráněn před vodním přívalům.

Táboření s minimální vlivem na životní prostředí je způsob, jak chránit vzhled a zvuky přírody tak, aby i jiní lidé, kteří se pohybují ve stejné oblasti, měli stejně dobrý zážitek z neporušené přírody, jako my. Jak takové tábořiště vypadá, popisuje P. Simmer v publikaci The National Outdoor Leadership School's Wilderness Guide.

Táborová kuchyně

Místo pro vaření by mělo být vzdáleno od přístřešků na spaní cca 10 m. Je to důležité, zejména když se vaří na ohništi, aby se zabránilo poškození stanů a batohů ze syntetických tkanin od létajících jisker. I při použití vařiče je však tato vzdálenost dobrým opatřením. Rozlité palivo totiž může vést k naprostému zničení nylonového vybavení.

V dnešní době nahrazují vařiče na stlačený plyn nebo tekutá paliva vaření na ohništi. Existuje mnoho oblastí, kdy prostě výpravu nemůžeme uskutečnit bez přenosného vařiče. Vařiče jsou bezpečnější, než otevřený oheň v oblastech s vysokým rizikem požáru, a většina poutníků přírodou si uvědomuje, že se vařiče stávají nutností, neboť pravděpodobnost nalezení dostatečné zásoby dřeva se stále snižuje.

Mnoho z nás má mnoho příjemných vzpomínek podbarvených září táboráku. Ty samé táboráky však zjizvily krajinu více než kterákoli jiná aktivita ve volné přírodě.

Jaká jsou pravidla pro užití ohniště při vaření v divočině?

1. V okolí tábořiště musí být dostatek volně ležícího dřeva k založení a udržování ohně. Větvičky ani větve nemají být lámány ze živých ani suchých stromů. Pokud zůstáváme na jednom místě dvě nebo tři noci, sbíráme dřevo na oheň za přirozenými hranicemi tábořiště. Dřevo má být sbíráno pro jedno založení ohně a mělo by být lámáno na menší části až těsně před jeho přiložením. Zbytek dřeva, které jsme nepotřebovali, nemá být pálen. Pokud by sběr dřeva zanechával stopy na půdě, použijte vařič.

2. Pokud používáme oheň, tak pouze pro vaření. Sezení kolem plápolajícího táboráku po celý večer je plýtvání přírodních zdrojů, kterých ubývá. Obvykle je po večerním teplém jídle čas jít spát.

3. Když táboříme ve velké skupině, má mít každá skupina o čtyřech až šesti lidech své vlastní ohniště. To limituje počet ohňů a spotřebu dřeva a zároveň snižuje poškození půdního krytu, které vzniká následkem intenzivního pohybu v okolí ohniště.

Pokud zakládáte oheň, nesmí být viditelný ze stezky. Místo pro ohniště má být relativně ploché a otevřené, bez nízko visících větví nebo hořlavé

ho podkladu. Oheň má být dále od stanů a vybavení a nikdy vedle kmene nebo kamene, kde může zanechat stálé stopy. Za větrných dnů nebo velmi suchého počasí použijte vařič. Oheň by měl být rozdělán na místě s kamenitým nebo písčným podkladem (koryta vodních toků, dno cca 20 cm hluboké jámy).

Latríny

Místo pro latríny by se mělo nacházet asi 20 m od ostatních oblastí tábořiště. Metody, jak nalozit v divočině s lidskými výkaly, jsou relativně jednoduché, záleží však na daném typu životního prostředí. Kritickým faktorem k rozložení výkalů je teplota, vlhkost a bakteriální aktivita. V některých ekosystémech se nejlépe rozloží několik centimetrů pod povrchem (např. u nás), jinde kombinace slunečního svitu a vlhkosti nabízí nejrychlejší rozložení na povrchu.

Latríny jsou určeny jen pro lidské výkaly. Toaletní papír spalte a materiál, který neshoří, jako například menstruační vložky, odneste s sebou v plastickém obalu. Pro latríny najdete místo v dostatečném soukromí, které je kryté povrchem, jako je např. lesní humus. Vykojte eliptický drn v průměru asi půl metru. Neporušené drny uložte na stinné místo mimo komunikační směr. Drny pravidelně zvlhčujte, aby jejich rostlinstvo zůstalo svěží. Latrína má být hluboká 25 až 35 cm, aby její dno zůstalo ve vrstvě, kde je ještě dostatek organické hmoty. V příliš hluboké latríně jsou výkaly uloženy ve vrstvě chudé na půdní bakterie a zdlouhavě se rozkládají. Na druhou stranu zase velmi mělká latrína může být vyhrabána zvířaty.

Latríny mají být používány pouze jeden den, abychom zamezili nahromadění velkého množství výkalů. Při hledání dalšího místa vyberte takové, které nevyžaduje stejnou cestu. Zvláštní pozornost věnujte tomu, aby latríny neohrožily vodní zdroje. Lopatku zanechte vedle latríny, aby jí bylo možno po každém použití trochou hlíny zasypat. To pomůže chránit okolí před hmyzem a přispěje to k rozložení výkalů. Když se latrína naplní asi 7 až 10 cm od okraje, má být naplněna hlínou a zakryta originálním krytem, který byl před výkopem díry odstraněn.

Přeložil Albert Minář, ilustrační foto Anna Cuhrová

PLUJEME DO AFRIKY!

Aneb jak se z nás stali mořští vlci

Představte si: Kouzelný dědeček vám půjčí na dva týdny loď. Kotví u břehů Ligurského moře a vy se můžete pustit, kam chcete. Dost času, abyste dopluli na nejlákavější místa letní sezóny - Elba, Korsika, Capraia - koupání, hory, poboda, sluníčko. Dovolená, jakou by vám kdekdo záviděl. Dokázali byste odmítnout? Někdo by vám řekl: žádná turistika, žádná pevnina, bude se plout. Střídat blížky, kormidlovat, pozorovat okolí, vynášet polohu, poslouchat předpověď, měnit plachty (dokud nebude kapitán spokojen, a i kdyby byl, vítr se zase změní), vařit, opravovat, co bude třeba (a to právě předem nikdy nevíte). Ve dne v noci, pořád dokola. Houpání, nahoru dolů. Kdyby náhodou přestalo, znamená to bezvětří - nejotravnější věc, která vás na moři může potkat. Jediná odměna za všechno: když to dobře půjde, doplujeme do Afriky. Když hodně dobře, budeme tam mít den volna, ale pak okamžitě zpátky - dovolená končí. Odbodlali byste se k takové sílenosti? Ano? Tak v pořádku, čtete dál.

Opravdu! Není to sen, vtip, ani nějaká táborová bra. Prostě tam vážně plujeme – 5. června 1999 odrážíme s plachetnicí Hébé II z Italského přístavu Livorno k jihu. Míříme do Tuniska, ale nikdo z posádky neví, na který

ními loděmi a v případě potřeby přivolat pomoc. Malá ruční a vodotěsná vysílačka je k dispozici u kormidla i za nepříznivého počasí. Z notebooku je možné poslat krátkou zprávu na internet. Občas to sice nefunguje a zpráva skončí kdoví kde,

nách, jiného později. O několik málo šťastlivců nezavádí vůbec, ale taková paluba nejsou. Žaludek si odmítá zvyknout na to, že pevná půda zůstala kdesi daleko. Kdo jde do kajuty, nese si s sebou kbelík. Když to na něj přijde, nestihá vyběhnout a naklonit se přes okraj. Snad tu nemáme taky smolaře, do kterých se table potvora zamiluje tak, že už je nepustí. Občas se to někomu stane a takové není radno brát na dlouhé plavby. Pravobo-

Na palubě je vždy málo místa – u kormidla kolem malého stolku mohou pracovat další čtyři členové posádky – když Poseidon dá a moře je klidné

přístav se těšit. Ještě se uvidí, kam to stihneme. Času nemáme nazbyt. Ale proč vlastně myslet na přístav, když nás od něj dělí stovky mil slané vody?

Cestu na „černý“ kontinent si nás vybralo šest. Alena, Rytíř a Dan vědí, do čeho jdou, nejsou na moři poprvé. Jana ano a moc se na plavbu těší, Václav se trochu obává, jak to bude snášet a Ran dnes vidí moře poprvé v životě. Když už je tady, proč by se nepodíval na druhou stranu?

Loď je pro dlouhé plavby dobře vybavena. Díky satelitnímu navigačnímu systému GPS nejsme odkázáni jen na magnetický kompas. Kdykoliv potřebujeme, známe přesnou polohu, kurz, rychlost lodi i větru. Echolot udává hloubku. Za snížené viditelnosti pomáhá radar - dosah 24 mil. Pokud zrovna není bouřka, je výtečným pomocníkem. Díky radiostanici se můžeme spojit s okol-

S radarem i mapou si navigátor ví rady

ale většina pozdravů došla a obdrželi jsme i odpovědi.

Přestože nám první den počasí přeje, přichází stará známá téměř všech mořeplavců - mořská nemoc. Někoho navštíví po šesti bodi-

Pod plachtami vstříc dobrodružství plavby

kem můžeme Korsiku - pokušení přistát, nedivte se, když je nám tak špatně. Později se objeví Sardinie. Třetí den plavby jsme našťástí všichni v pořádku - konečně se můžeme pustit do zásob - žaludek nám to už dovolí.

Kolem žaludečních potíží se většinou dělá pousta vtipů. Nic jiného totiž nezbyvá. Ale věřte tomu, že když vás nevolnost zastihne, máte po legraci. Z někoho dokonce vyprchá objevitelské nadšení a netouží po ničem jiném než po návratu na pevninu. Pomáhá, když jste na čerstvém vzduchu na palubě a podaří se vám soustředit,

třeba na kormidlování. Kdo v kóji usne, je na tom také dobře.

Dva dny bylo bezvětří. Vlna občas plácla do záďe, protivný zvuk, který drze připomíná, že stojíme skoro na místě. Loď se líně kolíbá sem a tam. Občas slabý závan větru, trochu popojedeme a pak znovu. Vychutnáváme alespoň západ slunce nad Sardinii, kopečky se barví do oranžova. Přenudná noc, pak slunce zase vychází. Jíst mi nechutná, spát mi nechutná. Kapitán mě zlobí, motorovat je prý nesportovní. Čas ale kvapí, bude li bezvětří trvat, čistě na plachty to nestihneme. Kdyby nás takové počasí potkalo i na zpáteční cestě, vrátili bychom se pozdě. Rozhodnuto: jedeme několik hodin na motor, neplánovaně přistáváme v přístavu Arbatax, během dvou hodin doplňujeme palivo. Přichází noc a konečně vítr, motor ztichne. Vpravo za námi mizí poslední světla Sardinie - širé moře! Ještě za tmy se zprudka přibíhal silný vítr, bouřka je blízko. Bleskurycblá výměna plachet, ale vítr polevuje, bouřka odchází. Rozednívá se, rychlost 5 uzlů...

Každý člen posádky už dobře zná záchranné prostředky, ovládá základní manévry s plachtami a umí řídit loď. Hlídku mají vždy dva, trvá čtyři hodiny. Ve dne je na palubě většinou víc lidí, ale

Na světě je mnoho skautských lodí, ale málokterá tak zajímavá a její posádka nám Čechům tak blízká jako Zawisza Czarny

létné studená sprška. Když loď na vlnu naraží, dělá to pěkný rámus. Při silném poryvu zmizela paluba na pravoboku pod vodou. Všichni mají dobrou náladu, tak to asi není

Podvečer u kormidla s příznivým větrem – plachetnice se sotva dotýká moře – letí...

v noci každý raději spí. Někdy je však třeba na výměnu plachet více rukou - pak vytáhneme někoho ze spacáku a jde se na věc. Když zesílí vítr, je chladno a na palubě stříká voda, musí se spát rychle obléknout. Stane se, že nemůže ani to, rychle na palubu! Silný vítr někdy přijde tak náhle, že plachty musejí dolů okamžitě.

Dnešního rána byl náklon větší než obvykle. Probudila jsem se a připadá mi, že sebou loď nějak moc hází. Obtížně se potácím na palubu, na displeji u navigačního stolku svítí osmička (Beaufortova stupnice). Rychlost větru přes třicet uzlů. Kluci jsou ve své kůži. Před se občas zapíchneme do vlny a přes palubu pře-

tak zlé. Jedna vlna nám přinesla návštěvu, na palubě se najednou objevila sépie. Hodili jsme ji zpátky do moře.

Za silného větru, stejně jako v noci, musí být každý člověk na palubě připoutaný. Pád přes palubu by mohl skončit špatně. Jiné nebezpečí hrozí na lodi od ráhna. Při obratu se přesmekne velmi rychle. Kdyby mu někdo stál v cestě, skončil by v lepším případě s rozbitou hlavou. V podpalubí se musí opatrně zacházet s vařičem (lihovým). Ale lze na něm bezpečně vařit i za silného větru. V jednom starém lodním deníku z Hébé je zmínka o tom, jak kuchař připravoval za bouře (rychlost větru 9B) narozeninový dort. Všichni na

lodi o tom vědí, takže si nikdo netroufne říci „Dneska fouká, já nevařím“.

Po několika dnech plavby po širém moři nedočkavě vyhlížíme Afriku. Celé odpoledne mžouráme k obzoru a nic. Setmělo se a ještě pár hodin trvalo, než v dálce zazářilo světlo z pevniny. V naší blízkosti se objevilo několik lodí. Hlavně velké, nákladní. Hlídáme je očima i na radaru. Pobíhám mezi navigačním stolem a vařičem - dělám palačinky. Bobužel zesiluje vítr a začíná foukat od severu. Nemám z toho radost, nechce se mi „vlítnout“ do neznámého přístavu za tmy s tak silným větrem v zádech. Hlavně, že jsme opravili ta poziční světla, kdybychom tady v tom provozu nebyli vidět, nebylo by to vůbec příjemné. Trochu mě vyděsila světla na pravoboku. Vlevo zelené, vpravo červené, nějaká loď tedy míří přídí přímo na nás. Rozpoznávám obrysy oceánského kolosu. Alena se starostlivě dívá tím směrem. Za několik okamžiků červená mizí. Obrovský černý stín se nám provalí za záď. Rytmus jeho motoru slyšíme zřetelně.

Mezinárodní dohoda stanoví, že plachetnice plující pod plachtami má přednost proti motorovým lodím. Drobeček má přednost proti obrovci. Je to tak dobře, protože loď s motorem má větší možnost manévrovat. Někdy si říkáte, že už už do vás vrazí a chce se vám uhnout přednost nepřednost. Většinou to není třeba, na velkých lodích to mají „v oku“.

Ve svitu pouličních lamp na břehu vidíme palmy. Město Bizerte je v noci tiché, není tu ruch jako v Itálii. Hledáme místo, kde přistát. Navigační příručka nás nasměrovala jen velmi nepřesně. První mocný dojem z Afriky: neopakovatelná až pobádkově nabořklá vůně, takhle voní Afrika, když sem přijedete lodí. V přístavu je tma. Rytíř s velkým reflektorem pátrá, kde je volná cesta. Ostré světlo nás oslní, zjistíme, že můžeme plout, ale pořád nevíme kam. Hlídám bloubkoměr. Jakoby se tamhle něco pohybovalo. Ne, to se jen zdá. Cosi zašplouchá. Náhle zpozorujeme, že se na bla-

Ozbrojený vojenský vrtulník nám přikázal změnit směr o devadesát stupňů...

dině kolem nás odkudsi ze tmy vynořilo mnoho malých loďčiček. Každá nese dva či tři muže. Mávají na nás, nerozumíme jim, ukazují nám směr k přístavišti. Nezapomenutelná cbvíle, takhle si museli připadat dávní objevitelé cizích krajů. Domorodci na vratkých kocábkách vyjždějí v ústretu. Zvědavost i radost, či nedůvěra? Unavení mořeplavci se dočkali úlevy po dlouhé cestě, ale je tu také strach z neznámých lidí.

Po přistání v cizí zemi je třeba vyřídít formality. Přicházejí policisté. Pasy, kontrola víz. Evidují veškeré elektronické přístroje. Na zádi vlaje státní vlajka, nad stěžní potom vlajka tuniská - tradiční zvyk - každá loď nese i vlajku země, v jejíž vodách pluje. Je třeba přihlásit se v přístavu.

Třicet hodin trvala naše návštěva v Bizerte. Město se starobylou čtvrtí, původně španělská pevnost, měšita, trh v uzounkých uličkách, kde prodávají živé cbameleóny. Mají tu také zvláštní náměstí - „akvárium“ vodní plocha mezi domy spojená s mořem. Až sem doplují ty malinké loďičky. Přivezou ryby na trh v centru města. Žijí tu milí a zdvořilí lidé, mluví i francouzsky. Doplňujeme zásoby zeleniny a

Vjezdové majáky nás dovedly do přístavu – stovky komínů, desítky střech, dva kostely

Posádka plachetnice Hébé II se loučí

ovoce. Ráno, po velké hostině na palubě (ach ty olivy!), nám nechtějí věřit, že už odplouváme. Zpátky do Evropy? Kdo to kdy viděl, do Afriky ani ne na víkend!

Mám několik známých, před kterými raději neříkám slovo plachetnice. Když se jim o něčem takovém zmíníte, obvykle se tak nějak podivně zatváří, pomyslí na břichatého milionáře a pak se jim začnou v hlavách honit představy polonahých slečen, vybraných jídel a nezměrného luxusu. Nemá cenu se s nimi bavit, není jim pomoci. Možná je to tím, že příliš sledují televizi. Jachting je především sport. Náročný (a drahý) a o něco v něm jde. Buď chcete závodit (a vyhrávat), nebo vás láká dálka. Tak jako tak potřebujete vůli, odolnost a zkušenosti...

„To je zvláštní, takové velké moře a ta helikoptéra poletí zrovna přes nás!“ Omyl! Vojenská helikoptéra se dvěma kulomety letí ROVNOU K NÁM. Už nám krouží nad hlavami a signalizuje, že se spojíme na desátém kanále. Dozvídáme se, že míříme do nějaké oblasti, kam se prý nesmí. Jsme mírně vykulení z toho, že nám přikazují změnit kurz o devadesát stupňů a plout někam, kam se nám vůbec nechce. Nic jiného ale nezbyvá. Posíláme domů přes satelit e-mailovou zprávu o situaci. Odpověď: „Asi tam mají ponorky, to se někdy stává.“ (Komická představa: válečné námořnictvo se obává jedenáct a půl metru dlouhé plachetničky). „Kdyby něco, tak se ozvěte“. Nestalo se nic, propulsi jsem tam, kde chtě-

li, a dali nám pokoj. Druhý den nás navštívil ještě policejní člun. Nadiktovali jsem jim do vysílačky údaje o lodi a pak už byl klid. Měli jsme však dnes i vítanější návštěvu: asi třicet delfínů. Vyskakovali z vody hned u přídě, nestíhali jsme najednou fotografovat, natáčet, řídit loď a prohlížet si v čiré vodě tyhle nádherné savce.

Kurz 000, tedy sever. Zpáteční cesta však brzy povede jinudy. Loď propluje Bonifáčským průlivem (mezi Sardinií a Korsikou), zakotví na tři hodiny v Bonifacciu a bude pokračovat v severním kurzu, tentokrát ovšem podél západního břehu Korsiky až do italského San Rema.

Hlídka od půlnoci do čtyř. Sedím u kormidla, Alenka dole vaří něco pro zahřátí. Mám rád noční plavbu. Obloha je stejně krásná jako u nás na táboře, ale život na lodi je jiný a námořníci mají ke hvězdám blíž. Je vzrušující řídit loď, nejužasnější tebdy, když plujete za hvězdou. Kompas není třeba. Polárka je jediná hvězda, za kterou mobu plout až do svítání. Nikam neubne a my potřebujeme k severu. Auta, vlaky, letadla, motorky, to všechno jsou pouhé dopravní prostředky, ale lodě jsou víc. Plavci na celém světě si jich váží. V angličtině jim dokonce patří ženský rod – pouze ženám, dívkám a lodím. Mají své příběhy, kouzlo a svá tajemství. Plachetnice mají ze všech lodí nejbližší k ptákům. Kdo někdy za tmavé noci sám seděl u kormidla a hleděl na napjaté plachty proti hvězdné obloze, ví o létání víc, než by bylo možné popsat slovy. Nechte se mýlit, loď letí vpřed. Jen zlehounka se dotýká vln, jako když si racek těsně nad hladinou namočí břicho...

San Remo 19. 6. 99. Hébé II vyvázána u přístavní zdi. Plavba skončila. Posádka se vrací domů, stálo to za to (čtenáře Skautingu bude jistě zajímat, že cestu dlouhou přes 800 mil vykonala posádka skautská). Je to parta, která by se mohla vydat i ke vzdálenějším světadílům. Ať se jim to vyplní.

Svišť (foto archiv autora)
Texty kurzívou z lodního deníku

SKAUT je čistý v myšlení, slovech i skutcích

Také při výkladu skautského zákona často používáte různé příběhy? Také vám někdy dělá potíž najít příběh „jako šitý na míru“? Nuže, snad vám tedy pomůže následující cyklus, ve kterém se budeme snažit zveřejňovat krátké příběhy přímo k jednotlivým bodům skautského zákona.

Charakter

Rabíni diskutovali o tom, jaké vlastnosti jsou důležité při hodnocení charakteru člověka. Vášnivou diskusi zakončil, aniž by ho k tomu někdo vyzval, rabi Ilaj.

„Takže se můžeme shodnout na tom,“ řekl, „že charakter člověka je možno určit podle b`koso (jeho šálku), b`kiso (jeho kapsy) a b`kaaso (jeho hněvu).“

Ostatní rabíni se po sobě podívali a rozesmáli se. „Je pravda, že b`koso, b`kiso a b`kaaso zní podobně,“ řekl jeden z nich, „ale tato vážná diskuse si zaslouží vážnější vyřešení než hloupou týmovánku.“

„Ahal!“ zvolal rabi Ilaj. „Dovolte mi, abych vám to vysvětlil. Šálek je důležitý, protože podle toho, jak naplní šálek druhých, poznáme, jak je člověk pohostinný. I to, kolik vypije, naznačuje jeho hodnoty. Stejně jako to, zda člověk vidí ‚šálek‘ svého života jako napůl plný, nebo napůl prázdný.“

Z jeho kapes se můžeme poučit o ochotě brát z vlastního a dávat druhým. A také,“ pokračoval

moudrý rabi, „způsob, jak ovládá svůj hněv, vypovídá o jeho vlídnosti a toleranci.“

Jeho kolegové se smáli a přikyvovali. Jeden z nich dodal: A at ti náš smích připomíná, že člověka lze posuzovat také podle smíchu.“

„Opravdu?“ zeptal se rabi Ilaj.

„Ano,“ odvětil muž. „Člověka je možné posoudit podle toho, jak ochotně se směje s druhými a sám sobě.“

Talmud, Eruvín 65b
- jak posuzujeme druhé? podle krojů, které nosí na sobě, nebo podle toho, co nosí ve svém nitru?

Odpuštění

Bývalý vězeň nacistického koncentračního tábora navštívil spoluvězně, který s ním prošel všemi útrapami.

„Odpustils nacistům?“ ptal se přítel.

„Ano.“

„Já ještě ne. Mě nenávisť k nim pořád ještě šířá.“

„Pak jsi ale jejich vězněm zůstal,“ povídá mu jeho přítel jemně.

- naši nepřátelé nejsou ti, kteří nás nenávidí, ale ti, které my sami nenávidíme
- co je čistější? nenávisť nebo odpuštění?

Probíhal kurz „Jak získat přátele a působit na lidi“. Mladý podnikatel třídě prezentoval, jak využil všechny naučené principy v obchodním jednání. Fungovalo to báječně, i když ne zcela!

„Udělal jsem všechno tak, jak mi zde bylo řečeno.“ A dodal: „Upřímně jsem partnera pozdravil, usmál jsem se na něho a zeptal se ho, jak se mu daří. Soustředěně jsem naslouchal všemu, co říkal. Vynasazil jsem se souhlasit s jeho názory a sem tam jsem mu řekl, že si myslím, že je báječný člověk. Mluvil a mluvil alespoň hodinu. A když konečně odešel, uvědomil jsem si, že jsem si udělal přítele na celý život.“

Všichni ve třídě zdvořile tleskali. Když potlesk utichl, přednášející procitěně dodal: „Ale nevěřili byste, jakého on si udělal nepřítel!“

A. de Mello

- nebýt velkorysý, pokud si svou velkorysost nemůžeme dovolit
- čistá slupka nevyovídá o špíně pod ní

STŘÍPKY Z KULTURY (subkultury)

Odkud se vzali anarchisté, skinheadi, punkáči, dreadaři a další? Všichni ti, kteří žijí mezi námi, ale necítí se být součástí společnosti. Ti, co vytvářejí subkultury a mnohdy blásají radikální názory. Kdo jsou, co chtějí? Na to se vám pokouší odpovědět náš seriál v díle věnovaném bnuti

INDIES

Z pouhého překladu slova indies by se mohlo zdát, že do stejné kategorie patří i punkáči a skinheadi, o nichž jsem psal v minulých číslech. Vždyť i oni hledají, jak se odlišit od běžné společnosti a být na ni nezávislí. Jenže existuje skupina takových osob, kteří se cítí ještě méně závislí než všichni ostatní. A o nich bude řeč.

Nevím, jestli se indies vůbec dají považovat za svébytnou subkulturu. Nikdy totiž nevystoupili s prohlášením svých idejí a vlastně není jisté, že je nějaké myšlenky - kromě té základní, od níž odvodili název - spojují.

V odpovědi po původu indies je třeba doputovat až na přelom sedmdesátých a osmdesátých let. Tehdejší doba vnesla do hudební tvorby zvláštní uvolnění. Kdo měl odvalu a alespoň dvě struny

na kytarě, tomu se otevřela cesta do světa slávy a uznání. Lidé se po letech symfonického obzřetství vrátili zpátky k jednoduchosti. K nahrání desky už nebyl potřeba tým zvukových inženýrů, protože všechno zvládl jeden mužik s magnetofonem. A tak si skupiny začaly vydávat desky samy, případně to za ně udělali jejich přátelé. A na počest nezávislosti na velkých hudebních vydavatelstvích se takovým lidem začalo říkat indies.

Ze začátku tak do stejné škatulky patřila kdejaká punková sebranka stejně jako irská folková kapela. Jediným jejich pojátkem byla touha nenechat se ovlivňovat mamutími gramofirmami. Jenže lid si žádá jasně vymezené hrdiny, a tak se hudební kritika pustila do zužování termínu. V polovině osmdesátých let už bylo jasné, že pod jménem Indies se skrývá hudba plná zpětných vazeb, zastřeného zpěvu a nevýrazných melodií. Prostě hudba, která nedbala na posluchače a raději se vzhlížela sama v sobě. Snad nejlépe dokázala tento vzor naplnit dvojice britských kapel - Ride a My Bloody Valentine. O těch druhých se dokonce tvrdilo, že znějí jako porouchaná automatická pračka.

Se vzmachem kytarové kakofonie začala nová scéna hledat vlastní image. A tak během krátké doby vplulo do londýnských ulic hejno zasněných osob s vlasy na mikádo a v plandavých tričkách. Možná se vnějškově trochu podobali hippies, ale uzavřenost jejich duší naznačovala, že květinové hnutí bude muset na svou obrodu ještě počkat.

Okolo roku 1990 dorazila indie-vlna také do Československa. Vzniklo několik skupin, které zakrátko dosáhly věhlasu jak u nás, tak v zahraničí - namátkou Ecstasy Of Saint Theresa, Here nebo Naked Souls. Říkalo se jim „intelektuálové na pódiu“, protože řada z nich studovala vysoké školy. A hloubavější přístup k životu byl znát i z jejich tvorby. Komplikované zámotky podivných zvuků se ironicky ohlížely o deset let zpátky, kdy by podobné eskapády skončily na pokraji zájmu.

A kam se indies později vyvinuli? Část jich začala kopírovat šedesátá léta a přihlásila se k britpopu. A část přesedla k počítačům a vrhla se do reje taneční hudby. Právě v ní lze totiž dneska vysledovat podobné principy, které před lety daly nezávislosti jméno.

Quick

CHYTRÉ KNIHY

Informace a krátké recenze

Procházka po životě

Další z titulů ediční řady Rozhovorů nakladatelství Portál je věnován dětskému psychologovi Zdeňku Matějčkovi, jehož zřejmě není třeba blíže představovat. Čtenář je postupně proveden dětstvím na bývalém císařském statku - Kladrubském hřebčínu, událostmi válečnými i poválečnými, milníky profesní kariéry i rodinného života až do skutečně současné přítomnosti. Ale nejde jen o pouhý biografický rozhovor. Společně s životními událostmi a zvraty jsou komentovány a reflektovány i události a zvraty historické a politické, dobová atmosféra, společenské klima. A navíc celou knihou prostupují myšlenky a názory profesora Matějčka na různé výchovné otázky, ať už jde o zvládnutí situace, kdy někdo blízký dítěti zemře, či problematiku trestů (a odměn) apod. Navíc autor, přestože ve stručnosti sdělí svůj názor, odkazuje na literaturu, kde se tématem zabývá širěji. Je však třeba říci, že názory či doporučení k výchovným tématům se lépe pamatují a příjemněji vstřebávají, když přirozeně vyplynou z vedeného dialogu jako plynulé vyústění rodinných či profesních historek (povětšinou humorně zabarvených).

Po přečtení zůstává poměrně plastická a mnohovrstevnatá představa jednoho (neuzavřeného) životního příběhu, přesto se část předválečného jeví mnohem pestřejší a zároveň systematictější a důkladnější, jako kdyby autoři lépe věděli, na co se ptát. Poválečné vypravování je více těkavé, zdá se, že rozhovor nemá linii či linie, které sleduje.

Jandourek J., Elblová M., Chvátalová H.: *Zdeňek Matějček. Podtitul Naděje není v kouzlech*. Praha, Portál, 1999, 236 stran, 229 Kč

Příběhy moudrosti

Knížka příběhů či malých povídek francouzské autorky patří k dnes tak rozšířenému a často vydávanému proudu nakladatelské produkce typu „něco krátkého k zamyšlení“. Zřejmě není třeba dále rozebírat, o čem knížka pojednává, za povšimnutí stojí, čím se od ostatních dílek podob-

ného typu vyděluje. Jako první zaujme autorčina znalost reálií, každodenního světa Indie minulých věků, lidských činností a zvyků, předmětů, které je obklopují. Vysvětlení nalezneme na přebalu - autorka je etnoložka, 18 let žila v Asii. Velmi příjemný je použitý jazyk, nepřilíš složitý, ale na druhou stranu rozhodně ne primitivní, což je jistě také zásluhou obou překladatelek. Posledním prvkem hodným pozornosti je poctivě redakční zpracování.

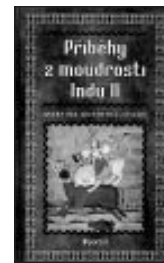
Z pohledu využití v oddílové činnosti se samozřejmě nabízí srovnání s Příběhy jako kompas či s Příběhy k zamyšlení, které kdysi vyšly v edici Fons. Oproti nim se jedná přece jen o literárně složitější texty, které se tak přímočaře nenabízejí k vyprávění či snadnému zapamatování, nemají tak zřetelnou a jednoduchou dějovou strukturu. Proto poslouží po pečlivém výběru spíše jako inspirativní čtení než inspirativní vyprávění.

Quentric-Séguy Martine: *Příběhy z moudrosti Indů II*. Praha, Portál, 2000, 154 stran, 189 Kč.

Op

Příručka tvůrce etapovek

Kde se vzala, tu se vzala v edičním plánu Portálu nenápadná modrá knížka s poměrně jednoduchým nezázračným názvem. Jenže to vše je bohatě vyváženo obsahem. Zkušený vedoucí oddílu TOM, redaktor časopisu Tomík a autor mnoha táborových etapovek (zmiňme zde například oblíbenou Krhůtskou kroniku či Hobita) zde nechává nahlédnout do své kuchyně. A co víc, on nám zde zcela nesobecky předkládá jakousi metodickou kuchařku, jak takovou dobrou etapovou hru připravit. A zcela nepokrytě říká cosi, co nepůjde pod vousy těm, kteří žijí v domněnku, že skauting je především pro činovníka odříkání a pokud mu při skautování netečou slzy bolesti, tak se fláká. Kdepak - Jiří Chour nám zde nabízí pohled jiný - i vedení oddílu musí být pro vedoucí zábavou, a to

právě je, když vám při tom tečou slzy radosti. A především, i vedoucí si chtějí hrát, a tak vás asi nepřekvapí, že zde naleznete pár hříček i pro vedení oddílu.

Chour Jiří: *Receptář her*. Praha, Portál, 2000, 168 stran, 165 Kč.

Marek

Milí Srdíčkáři,

dnes bychom rádi poděkovali Vám všem, kteří jste se do projektu Srdce na dlani zapojili. Kruh Srdíčkářů se utěšeně rozrůstá, a proto v příštím roce změníme trošku „pravidla hry“. Ale na to je ještě čas. Před námi jsou prázdniny. Většina z Vás sice už se svými dětmi tajný úkol (region nebo stromek) splnila, přesto pro Vás máme jeden námět.

Což takhle seznámit se blíže s okolím tábora? V rámci půldenních nebo jednodenních vycházek do okolí zkusit navštívit jedno nebo dvě zajímavá a něčím významná místa. V nejbližší vesnici zjistit, který dům nebo obyvatel je nejstarší, komu je zasvěcen kostel nebo kaplička, kde lze najít hasičskou zbrojnicu, je-li poblíž místo, o kterém se vypráví strašidelné nebo zvláštní historicky. Jak se jmenuje starosta obce, kam místní děti chodí do školy...

Uvidíte, že pátrání bude děti velmi zajímat. Zprávičku pak mohou poslat i Srděčku sedmiletému. A samozřejmě, že při tomto pátrání bude jistě čas a vhodná příležitost k vykonání nějakého společného dobrého skutku a nebo vyzískání co největšího počtu víček od PET lahví.

Stejně jako loni, i letos připomínáme, že tábor je velice dlouhým obdobím, a proto také výjimečně vhodnou příležitostí k ucelnějšímu působení na děti, a to nejen v motivaci ke konání dobrých skutků.

Přejeme Vám tedy hodně sluníčka a pohody, nejen na táborech, ale i celé léto

Brum a Líba

P.S. Druhé setkání Srdíčkářů proběhne ve dnech 13.-15. 10. 2000 v Zubří u Žďáru nad Sázavou. Bližší informace obdrží ti, kterých se to týká (tedy ti, kteří splní tajný úkol a zašlou včas všechny zprávičky) v září.

Skautské časopisy na CD-ROM

TDC připravilo speciální CD-ROM s kompletními čísly všech námi distribuovaných skautských časopisů. Ve formátu PDF najdete na jednom CD všech deset čísel ročníku 1999-2000 Světýlka, Skaut-Junáka, Roverského Kmene, Skautingu i Kapitánské pošty. Objednejte si toto speciální CD a můžete tak na malé ploše archivovat hned pět časopisů najednou. Předpokládaná cena je 99,- Kč. Předběžné objednávky zasílejte na adresu:

Tiskové a distribuční centrum Junáka
Senovážné nám. 24, 116 47 Praha 1
tel: 02/ 24 102 415, fax: 02/ 24 102 399
e-mail: tdc@junak.cz
www.skaut.cz/tdc

RYTÍŘI SKAUTSKÉ LILIE

rádcovský svatojiřský tábor

„...nabízí prožít deset dnů podle odkazu rytířské tradice. Čeká tu program k posílení těla i duše, s romantikou těch zašlých časů. Je určen zejména rádcům skautských oddílů ve věku kolem 14 let...“

Mladší bratr Cordy

Když došlo k rozdělení lesního kurzu SURSUM CORDA ELŠ na dvě věkové kategorie roverů (pro starší Sursum pro mladší Corda), vznikl další nápad: proč nepřipravit i rádce družin? Právě jim mnohdy nejvíce dlužíme, vždyť celoročně na ně klademe vyšší požadavky, chceme největší nasazení a výkon. Žádáme od nich více, než od ostatních členů družiny. A tak uzrála myšlenka na vznik Rádcovského tábora sv. Jiří. Sám jsem podobný tábor pro rádce absolvoval v roce 1994. Byl to Tábor lesní moudrosti LŠ Jiráskovy oblasti.

Zájem překonal všechna naše očekávání. Do uzávěrky došlo přes 40 přihlášek, skoro polovinu bylo nutno odmítnout a přesunout na příští rok. Splnili jsme vytčený cíl, přilákat chlapce a udržet stanovenou věkovou hranici 14 let pro frekventanty, protože 15letý rádce pomalu u družiny končí a už sahá po LK.

Za nosnou myšlenku považujeme dobře vedený tábor. Nechce se mi používat slovo „ukázkový“. Ukázka není život. Zůstalo nám zodpovědět si otázku: „V čem by pak měl být jiný?“

Předložíme rádcům nové náměty, nové praktické zkušenosti a dovednosti a vynasnažíme se je motivovat a inspirovat k další práci v družinách a oddílech. Jednoduše a krátce – my i oni si dobijeme baterky.

Tábor, ne kurz

Účastníci jsme hned po příjezdu rozdělili do čtyř družin, v čele každé stál opět rádce a v souladu s heraldikou přijaly erbovní zvířata do svých názvů. Programový cíl byl jasný: minimum přednášek, více her a skautské práce. Měli jsme totiž na mysli spíše programově vynikající tábor, než suchý kurz. Nelze zahlit mladé hochy vědou, co by dělali později v kurzech a na LŠ!

V relativně krátkých programových blocích po 45 minutách se střídala výcvik s výukou. Potřebná dynamika a spád nabízely stále nové podněty k zamýšlení. Účastníci tábora okusili na vlastní kůži netradiční hry, které mnozí ještě neznali jako lakros, ringo, ufobal... V besedách se například dozvěděli, jak připravovat družinovou schůzku, kde čerpat další náměty pro činnost aneb doplňky dobrých družinovek. Hovořilo se o zrození, vzniku a vývoji symbolů užívaných ve skautské

Tábořiště pod skalní stěnou na plošině starého zarostlého lomu je obklopeno romantickými zákoutími (tábor sv. Jiří, srpen 1999)

výchově. V praxi nechybělo lasování, mapa a topografie, odhady měření, broušení noží a seker, pletení lan, vazby s uzlováním. Z rukodělných činností asi nejvíce zaujalo tepání do kůže, vazba deníků, výroba razítek a váčků. Za pomyslnou třesínku na dortu můžeme pokládat lukostřelbu, základy horolezectví, rozdělávání ohně třením dřev.

Jako neviditelná nit nás celým táborem provázela celotáborová hra s historickým námětem v podobě důkazů rytířských ctností a rozličných úkolů (jsme přece na táboře sv. Jiří!). Také výprava na tradiční tábořiště legendární pražské Dvojky Jaroslava Foglara ve Sluneční zátoce vnesla do programu vítané obohacení. Většina účastníků o Sluneční zátoce dosud pouze slyšela nebo četla.

Vyvrcholením celého tábora byl závěrečný slavnostní oheň s ceremoniálem pasování rytířů Skautské lilie. Slzám dojetí se mnohdy neubránili ani instruktoři.

Závěrečný víkend proběhl v Chebu. Vodácký výcvik a sjezd Ohře byl kvalitním zakončením tábora. Zbývalo předat absolvenční listy a emblemy tábora na skautskou košili.

Výchovu v oddíle nic nenahradí

Výhodou se ukázalo být společné táboření Cordy a Rádcovského tábora sv. Jiří. Kupodivu to vůbec nevadilo, ale naopak pomáhalo. Společné zázemí, jedna kuchyň, obden střídání ve službách. Instruktoři bylo možné využít pro oba tábory. Přitom si obě akce uchovaly svoji intimitu a výchovné metody.

Rádcovský tábor není náhražkou výchovy družinových rádců v prostředí mateřských oddílů a střediscích, kde se lidé znají, mají k sobě blíž a zapustili své kořeny. Desetidenní tábor nedovede nahradit mnohdy mravenčí, ale hlavně celoroční systematické a cílené výchovné vedení dobrého skautského vůdce. Ten se má v první řadě postarat o jejich výchovu a výcvik. Rádcovský tábor může zapálit a potom záleží na oddílové vůdci, aby ten plamínek neuhasil, ale živil jej a přikládal další polínka.

Rádcovský tábor zatím stále hledá a buduje svůj neúspěšnější model. Po zkušenostech z loňska musíme dopracovat alternativní duchovní program pro poutníky za nejvyšší Pravdou a Láskou, který vázl pro nedostatek zkušeností. Pomoc nám přislíbila ILŠ Collegium. Chceme rozšířit spolupráci s Cordou, které jistě napomůže vytvoření personální unie, to je spojení osobou vůdce. Zaměříme se na zviditelnění naší práce v očích starousedlíků, pro které máme připravené „rytířské jízdy“ na pomoc starým a opuštěným lidem, které byly loni naplánovány, ale nere realizovány.

Sluší se poděkovat. Děkuju ELŠ za šanci a důvěru, ILŠ Collegium za motivaci, P. Hájkovi - Balúovi za hrst námětů k programu, Rolfovi z Cordy a zejména instruktorům (Skukumovi, Mláděti, Ostřížovi, Honzovi a Kytičce), že to se mnou vydrželi a potáhnou dál...

Tomáš Kytlík - Miki
Rádcovský tábor sv. Jiří & Čekatelský LK Corda
(foto Kytička, znak tábora L. Rusek-Šaman)

JE UŽ TEĎ ČAS VYBÍRAT KANDIDÁTY NA ČINOVNÍKY DO NOVÉ ÚRJ?

Máte už svého kandidáta?

Redakční skupina pro předsněmovou diskusi (SPD) obdržela v době od poslední (druhý) zprávy, podávané ve Skautingu č. 9, pět dalších příspěvků: od br. Z. Jirouška - Jerryho z Pardubic (k návrhům br. Efendiho), od br. M. Beneše - Benyho z Prahy (k vedení Junáka), Stanovisko náčelnictva OS k současné situaci ve hnutí (přijaté v Dobrušce) a příspěvek z internetové konference od br. J. Zajíce k problematice ÚRJ; doplněk svého původního příspěvku zaslala ses. I. Macková. Celkem tedy pracuje s 15 různě obsáhlými příspěvky.

Z činnosti redakční skupiny Citace z příspěvků

Všechny činnosti SPD probíhají a budou probíhat podle stanovených pravidel, každý její krok je ověřitelný. Na červnové jednání ÚRJ byl pozván zástupce této skupiny br. V. Jech - Kamzík, aby podal podrobnou zprávu o její činnosti. Ústřední rada projednávala složení komise, pravidla předsněmové diskuse a projekt její další činnosti včetně rozpočtu (především pro zhotovení sborníku pro delegáty nadcházejícího sněmu Junáka). Předpokládáme, že činnost SPD bude ukončena zhruba měsíc po skončení nejbližšího sněmu Junáka.

Každý diskusní příspěvek je pro snadnější zpracování, vyhledávání a hodnocení klasifikován podle klasifikačních pravidel vytvořených SPD. Příspěvky, které svým obsahem zasahují do více okruhů PD, jsou za účelem snadnějšího zpracování rozděleny tak, aby každý příspěvek odpovídal jednomu okruhu. Takto nově vzniklé příspěvky jsou evidovány a klasifikovány samostatně.

Z dalšího zpracování jsou vyřazeny příspěvky anonymní, neslušné, zmatečné apod. Osobní střety, stížnosti na konkrétní problémy ve středisku, na okrese apod. nejsou zařazovány (případně vráceny autorovi). Pouze v případě, že se opakovaně objeví upozornění na stejné jevy, bude zařazen zobecnující souhrnný příspěvek.

Při zveřejňování diskusních příspěvků se skupina snaží, aby hlavním kritériem byla objektivnost - ačkoliv musí provádět určitý výběr, není to výběr selektivní (tj. zdůrazňování jedněch a zamlčování jiných témat, zveřejňování špatně formulovaných stanovisek s cílem někoho poškodit atd.).

Finálním výstupem práce SPD bude:

- utříděný archiv klasifikovaných zpráv na elektronickém médiu - již probíhá
- sborník výsledků předsněmovní diskuse v tištěné podobě jako podklad pro delegáty sněmu (v jednání s ÚRJ)

Uvádíme především výběr, který skupina provedla za období od 21. 3.-15. 5. 2000 z došlých příspěvků různého rozsahu - tentokrát k problematice obsazení ÚRJ a charakteru její činnosti. Kromě názorů, citovaných dále, nás k výběru tohoto tématu vedly zkušenosti z PD, probíhající „mimo papír“: bez ohledu na to, jak někteří chtějí spíše „změnu vlády“ nebo naopak jiní „stabilizaci současné ÚRJ“, každý soudný člen Junáka jistě chápe, že čas od času je potřeba určité „střídání v týmu“. Kromě toho „visí ve vzduchu“ také otázka, zda se pomyslná nastavená laťka (rozsahu práce, styků s veřejností atd.) má v rámci ÚRJ co do náročnosti snížit, udržet nebo dokonce dále zvyšovat - ostatně to vše také má dopad do kvality její práce.

V rámci SPD jsme si sami položili ještě jednu otázku: Není třeba kromě kandidátů přímo do ÚRJ také vybírat členy jejich týmů/odborů? Nebo bude spíše záležet na tom, jak si opravdu velká řada činovníků udělá čas na práci v odborech. Zvláště pak bude záležet na tom, aby s tím počítali ti z budoucích kandidátů, kteří nebudou zvoleni přímo do ÚRJ?

Ale teď již k vlastním příspěvkům. Jejich plné znění je přístupné na <http://www.skaut.cz/tcd>

PLŠ Praha, K. Budera a čl. kruhu PLŠ

Z textu citujeme:

„Omezit volitelnost do ÚRJ na dvě období (pojistka)“.

(Došlo dne 21. 3. 2000)

ORJ Děčín, H. Cermonová

Z textu citujeme:

„Členství v ÚRJ omezit na dvě po sobě jdoucí období.“

Rozšířit počet funkcí přímo volených o výchovně zpravodaje“.

(Došlo dne 30. 3. 2000)

I. Macková, Praha

Z textu citujeme:

„...v ústředním orgánu se musí pracovat odlišně než s oddílem, protože to vyplývá z jejich různých poslání a úkolů... Myslím si však, že je nutná týmová práce, nikoli rozhodování jednotlivců jako sólistů, kteří ex post oznámí nebo ani to ne, že to a to rozhodli, udělali, napsali, vyjednali... Podle mého je nutné se nejdříve společně a slušně dohodnout na postupu a na tom, co - kdo - kdy - jak udělá. Někdy jsou nutné kompromisy, to je jasné. Ústřední rada není přece monarcha, má hnutí, které ji volilo, a je mu odpovědná! Je nutné, podle mého, aby byla neustále v kontaktu s hnutím, a nejen se svými přáteli, kteří mají názory shodné. Činnost ústředního skautského orgánu (do kterého by se měly změnou stanovat a volebního řádu vrátit mimo jiné i demokratické pojistiky) by měla být opravdu profesionální ve smyslu odbornosti, ale nikoli jako práce prováděná za výdělek. Rys dobrovolnosti totiž považují právě ve skutečně skautském prostředí za naprostou stěžejní! Placení zaměstnanci ústředí jsou dnes naprostou nutností, ale jejich práce by měla vycházet zásadně jen z rozhodnutí ústředních orgánů.“

(Došlo dne 4. 4. 2000)

Efendi, Ostrava

Z textu citujeme:

„Při porovnání řízení Junáka s řízením státu je jasně poznat, co řízení Junáka schází. Počínaje od začátku, čili volbami. Občané volí program strany a její osobnosti, členové Junáka volí známé osoby bez programu. Tu vznikají dva problémy. Členové Junáka neví, jak chtějí kandidáti vládnout, a po zvolení mají členové ÚRJ problém domluvit se na společném postupu a prioritách, když každý má svůj vlastní a nebyl zvolen na základě programu společného, harmonizovaného. Tím spíše není jednoho vítěze, který si sám zvolí své spolupracovníky (premiér, předseda vlády). Takže teprve po volbách se členové Junáka dovědí, co se bude dít. To už do toho ovšem na tři roky nemají co mluvit.“

Neexistuje orgán plnící funkci parlamentu. To znamená trvalý orgán plnící dvě funkce. Promyšlejší zákony a jejich změny a dohlížející na vládu s právem odvolat ji. Čili nadřízený orgán nad výkonnou mocí, který ovšem sám řídit nemůže. Což je demokratická pojistka před absolutismem vlády...

Návrh reformy: ÚRJ by se skládala ze dvou skupin, z voleného předsednictva a ze jmenovaných

zpravodajů. Pro lepší a operativní fungování rady je nutno vytvořit jí prostor pro činnost. Na sněmu by bylo zvoleno úzké předsednictvo, které by si jmenovalo zpravodaje do funkcí podle vlastní úvahy a dohody. To znamená, že členové předsednictva se po volbách budou muset dohodnout na osobách pro jednotlivé funkce zpravodajů. To znamená, když se nedohodnou nebo vzájemně názory nebude možno harmonizovat, bude nutno vyhlásit nové volby. Předpokladem je, že pro lepší fungování rady je výhodnější, když si předsednictvo vybere své spolupracovníky samo. To znamená, že mají kolem sebe lidi, kteří jim vyhovují a zastávají podobné názory. Pro lepší fungování Junáka je velmi důležité, aby spolu členové ústředí vycházeli...

*...zahodili svoje soukromí
a obětovali svoji rodinu
a profesionální kariéru,
aby mohli vykonávat funkce
v ústřední radě...*

Předpokladem úspěchu při vzniku ústředí je, že počet členů předsednictva je natolik malý, že se dokáže domluvit bez složitých hlasovacích procedur a sejít se pružně podle potřeby...

Předsednictvo jmenuje jednotlivé zpravodaje, které může prostou většinou odvolat. Prostou většinou se celém textu myslí nadpoloviční většina všech volených členů.

(Došlo dne 20. 4. 2000)

M. Beneš, Praha

Z textu citujeme:

„Chceme, aby ústřední orgány a především členové představitelé hnutí zvládali úkoly, které jsou postaveny na špičkovou úroveň managementu, ale dáváme jim k tomu pouze amatérské podmínky. Ze všech stran se na jejich hlavy snáší tisíce výtek za to, co nedokázali v daných podmínkách zvládnout, ale zatím nikdo se nepozastavil nad tím, že doslova zahodili svoje soukromí a obětovali svoji rodinu a profesionální kariéru, aby mohli vykonávat funkce v ústřední radě. Pochopitelně obvyklým způsobem - ve svém volnu, jak jinak. JSTE SKUTEČNĚ VŠICHNI PŘESVĚDČENI, ŽE TAKOVÉ FUNKCE LZE JEŠTĚ VYKONÁVAT VE SVÉM VOLNU?

Pokud ano, nemůžeme se divit, že je dělají amatéři a používají k jejich výkonu také prostředky přiměřené svým pozicím. Tím nechci nijak napadat úroveň ústřední rady, jak tomu je v poslední době zvykem. Naopak! Vzhledem k tomu, že svoji práci dělají při zaměstnání a na úkor svých rodin a blízkých, odvádějí nepředstavitelnou práci pro každého, kdo není na dění v ústředí přímo účasten. Nechme ale hodnocení a hledáme řešení vzniklých problémů.

Jaký je výhled Junáka do budoucnosti? Jaká jsou naše očekávání? Kam chceme směřovat?

V současné době je zcela nepochybně nutné, VYTVORIT V Hnutí PODMÍNKY PRO PROFESIONÁLNÍ VEDENÍ. Při počtu členské základny kolem 50 000 by to nemělo být žádným problémem.

(Došlo dne 21. 4. 2000)

ÚRJ Praha, J. Zajíc

Z textu citujeme:

„Netopýr v internetové konferenci otevřel téma, které stojí za pozornost: „Co udělá ÚRJ pro to, aby příští ÚRJ efektivně fungovala? Netopýrovy návrhy jsem pro lepší srovnání přerovnal:

- důvěra, úcta a akceptování ÚRJ od hnutí
- vyhledávání vhodných kandidátů
- zaškolení potenciálních i reálných kandidátů (činnost v odboru ÚRJ mně nepříjde dostatečná, protože řeší pouze speciální úsek a navíc spousta odborů jako potenciální líheň kandidátů nefunguje)

● efektivita ÚRJ (současný systém cca 27 členů ÚRJ, kteří se každý měsíc sjedou a přestože vynaloží spoustu energie, potřebné výsledky nejsou schopni dosáhnout - odkládání bodů, pozdní návrhy, řešení ‚kostlivců‘ a absence ‚proaktivních‘ témat - viz. konec práce na strategii, dlouhodobě několikrát obměněné řešení krojů, neexistence rámce RS programu... vyčerpanost členů ÚRJ, kteří dělají svou práci zodpovědně - do takové ÚRJ práce nikdo ‚rozumný‘ a zodpovědný nepůjde - a věř, že mi je smutno při tomto pomýšlení) = potřeba systémové změny

● volení a vyhledávání starosty/ky jako šéfa a hlavního hybatele týmu ÚRJ

● propojení ÚRJ na odborníky z řad společnosti při rozhodování (sociologové, psychologové, pedagogové...) ...jde především o energicky i intelektuálně náročnou ŘÍDÍCÍ PRÁCI, která vyžaduje hlavně schopnost:

- strategického myšlení
- přesvědčit druhé
- vyjednávání
- týmové práce...

Smyslem ÚRJ totiž NENÍ v první řadě ‚reprezentovat‘ (to je úloha náčelníků - dovnitř hnutí - a starosty vně hnutí), ale PRACOVAT.“

(Došlo dne 15. 5. 2000)

Další možnosti

Když jsme se ve skupině rozhodli (pro účely publikování ve Skautingu) vybírat z příspěvků, dali jsem si za cíl citovat myšlenky, které přispívají ke zvolenému tématu. Jedná se o citáty a nikoliv o větší pasáže. Přestože jsou co do rozsahu (obdobně jako před měsícem) poněkud nevyvážené, nic jim to neubírá na podnětnosti. Proto také uvádíme a i nadále budeme uvádět prameny, kde si je možné vše přečíst doslova (tj. je to archiv naší skupiny).

Byli bychom rádi, aby to, jak se nám tímto způsobem daří přispívat ke směřování do budoucnosti a minimalizovat třeba osobní konfrontace nebo nevyvolávat vedlejší efekty, posoudili autoři příspěvků a čtenáři Skautingu - svůj postup jsme připraveni kdykoliv změnit a zdokonalit. Prozatím SPD používá jen svůj archiv a tímto uveřejňováním doplňuje příspěvky, které jsou uveřejňovány na internetu a v měsíčníku odboru pro duchovní výchovu „Na dobré stopě“, nemluvě o tom, co uveřejňuje Skauting a Kapitánská pošta. Archiv příspěvků je přístupný na samostatné webové stránce a bude-li to v záměru např. redakce Kapitánské pošty, může být i tento časopis využit k soubornému informování. Určitý výběr - např. tabulková část citací - by v případě zájmu mohl být přenesen také do internetové skautské konference.

Pokud si to členky a členové Junáka výslovně nepřejí, nezahrnujeme jejich příspěvky, které nacházíme uveřejněné v jiných zdrojích.

Naše adresa: Vladislav Jech - SPD, Zelenečská 34, 198 00 Praha 9, tel./fax: 02/ 8186 5223, e-mail: vjech.kamzik@volny.cz

Kompletní archiv příspěvků je dostupný na <http://www.skaut.cz/tdc>

SPD, květen 2000

CO ZNAMENÁ ŠIFRA LXXXV?

nenápadné výročí dívčího skautingu

Četli jste správně. Letos je tomu právě 85 let, kdy byl založen český dívčí skauting a Sasanky z I. D vedeného Vlastou Štěpánovou se chystaly na svůj první tábor. Na schůzkách na Staré Rychtě brzy pochopily, že jejich cesta se musí rozejít se spisovatelkou Popelkou Biliánovou, která už v r. 1912 nazvala účastnice letních „osad“ pro „dívky městské“ pořádaných Ústředním spolkem českých žen, skautkami. Přestože v podstatě pochopila skauting jako občasnou výchovu obohacenou o pobyt v přírodě, zůstávala za hranicí společenských konvencí, které chtěly nové skautky překonat. A to se jim mohlo podařit jen ve Svojsíkově organizaci „Junák - Český skaut“.

Tábořením proti ukňouranosti

Vlasta Koseová, vůdkyně I. D, říká v jedné ze svých vzpomínek (Časopis VLASTA, 25. 6. 1969):

„Mě učil na filosofické fakultě profesor Drtina, předtím na lyceu Dr. Anna Berkovcová, která mi dodala první skautky ze svých žákyň a zaručila se za mne vůči jejich maminkám. Neboť to, co jsme si tenkrát předsevzaly, se zdálo neslýchané. Už to, že děvče půjde na noc ven a bude spát venku, bylo tehdy nemyslitelné. A jak říci matkám, že si jejich dcera bude sama stavět stan? Nebo že ponese ranec na zádech a bude mít s sebou jen to, co je v něm. Pozdvižení způsobilo, např. když jsem před táborem poslala jednu skautku k Rottovi na Malé náměstí nakoupit nějaké náradí. ...Kluci za ní táhli po ulici, když šla s pilou a sekýrkou... Tenkrát jsme bojovaly proti takové té ukňouranosti děvčat.“

Dále popisuje hledání tábořiště. Opět tu je profesor Drtina, který skautky pozval o svatodušních svátcích do svého rodného Povltaví na Hněvšín, „kde žili samí hodní lidé, vesměs potomci Českých bratří, kteří se tu kdysi ukrývali před pronásledováním. Ráz prostředí tu zůstal. Lidé těžce pracovali a poctivě žili.“ Když si přečtete větu o tom, jak profesor Drtina obešel všechny okolní

starosty a četníky, nezní to tak lapidárně, jako když vůdkyně prvního tábora vypravuje: „A tak denně chodil četník hlásit profesoru Drtinovi, že: „v rajónu není žádný vandrák a slečinky můžou klidně spát“.“

Tajemství táborového denníku

K 80. výročí založení českého dívčího skautingu se konal na Seči víkendový sraz, jehož se kromě zástupkyň jednotlivých okresů zúčastnily i návštěvy zahraniční: Inger Christensen, která nás v r. 1990 jako místopředsedkyně svět. výboru WAGGGS navštívila a v červnu téhož roku navrhla na světové konferenci naše znovupřijetí (s následným obnovením statutu zakládajícího člena), členka světového výboru, starostka skautek rakouských, narozená v Praze, evropského výboru (první vůdkyně „anglického tábora“), zahraniční zpravodajka z Holandska, zahraniční zpravodajka Lucemburska, delegace skautek slovenských a čtyři vůdkyně anglické, které navázaly výměny návštěv se skautkami z Litomyšle.

K tomuto výročí byl mj. vydán i sborníček úryvků z deníků, kronik, skautských časopisů i novin, který podává přehled o činnosti skautek. K doplnění obrázky a vydání knižnímu již bohu-

žel nedošlo. Ale v tomto sborníčku si můžete přečíst úryvky z deníku prvních Sasanek (ostatní knihy a doklady o skautské činnosti odvezlo gestapo po zatčení Dr. J. Koseho). V deníku je zaznamenáno dopodrobna všechno. Od těšení na tábor po charakteristiky jednotlivých účastníků (Sláva Bursík, bratranec Vlasty Štěpánové, nar. 1902, „instruktor“ Sasanek) po návštěvy rodičů, Bráchy - Filipa, Farky a J. Ořovského jun. a jídelní lístky jednotlivých dní i s cenou. Dozvíte se, kolik kroků bylo k Drtinovu statku (2230) od „babiččiny chalupy“. „Babička“ byla převoznice, která měla skautky velice ráda. Nejen proto, že ji těšilo, že ji vyfotografovaly, ale také proto, že tak krásně zpívaly. „Večer po práci zpívaly a cvičily.“ Při návratu domů (cílou do Štěchovic – Velký slovník německo-český uvádí, že „die Zille“ je vlečný člun) při čekání na parník „četla Vlasta ze Základů“. Sasanky uměly využít času!

Skauting a emancipace žen

Na závěr se opět vraťme k rozhovoru Vlasty Koseové s redaktorkou VLASTY (1969):

„Skauting jako moderní výchovná metoda zájmal nejen tehdejší naše pedagogy, jako byl prof. Drtina a Čáda, ale také ženské pracovnice, které bojovaly za emancipaci, hlavně Dr. Berkovcovou a spisovatelku Bronislavu Herbenovou... Ale už tenkrát se cítilo, že ani hospodářská nezávislost a vlastní povolání ženu ještě neosvobodí. Hledala se cesta, jak ji vychovávat nejen k profesi, ale také k samostatnému myšlení, aby byla vybavena pro práci ve veřejnosti a získala potřebnou samostatnost v organizační práci, která ženám většinou chybí. Podívejte se, dodnes nemáme na vrcholných místech ženy, vždycky je to trochu výjimka. A skauting už tenkrát tu možnost výchovy k odpovědnosti a samostatnému řešení dával, tam vlastně vedoucí i děti v oddíle pracují naprosto samostatně, učí se věst.“

O to se skautky snažily po celá léta, kdy hnutí existovalo. Budeme schopny do roku 2005 opět navázat na tuto tradici? Snad po americkém výčtu nedostatků naší republiky, kde je zahrnut i postoj k ženám, si někdo vzpomene na zakladatele skautingu Roberta Baden-Powella a jeho směrnicí k budování dívčích oddílů.

Vlasta Macková, foto archiv (mezititulky redakce)

Zelené PENÍZE PRO VÁS

Jak získat dotace na ekologické projekty

Rok se s rokem sešel, máme tu zase červen a také blížící se září. Všichni asi máte plné hlavy blížících se táborů, je už ale také třeba myslet na to, co bude po prázdninách. Ekologický odbor vám připomíná, že na podzim bude probíhat výběrové řízení Ministerstva životního prostředí na podporu projektů předložených občanskými sdruženími pro rok 2001. Potřebujete-li sehnat peníze na činnost související s ochranou přírody, je tato nabídka určena právě pro vás. Co všechno pro to musíte udělat? Sepište projekt a zašlete ho do 15. září na adresu: Ekologický odbor Junáka, Senovážné nám. 24, 116 47, Praha 1, heslo: Projekty. Pokud máte nějaké nejasnosti nebo potřebujete poradit s projektem, napište tamtéž nebo na adresu: Eva Chvojková, Školní 309, 330 08 Zruč - Senec, e-mail: chvoj@yaho.com.

Pokud se rozhodnete využít této nabídky, je dobré vědět několik věcí:

- k přihlášce do výběrového řízení budete muset dodat kopii smlouvy nebo dokladu o vedení účtu, případně další dokumenty (doklad o právní subjektivitě...)

- není dobré žádat dotaci na běžný provoz oddílu, na akce určené pouze pro jeden oddíl, na opravu klubovny... dobré je zapojit do realizace projektu neskautskou veřejnost (není podmínkou)

- dotace MŽP může tvořit maximálně 70% rozpočtu projektu (zbylých 30% nesmí být ze státních zdrojů, nutno zabezpečit jinak - poplatky účastníků akce, sponzoři aj.)

- protože rozdělení peněz souvisí se schválením státního rozpočtu na příští rok, může se stát, že se výsledky výběrového řízení dovíte poměrně pozdě (letos to bylo v únoru) a peníze vám budou zaslány až o několik měsíců později - z toho důvodu je vhodnější plánovat uskutečnění projektů do druhé části roku

Junák přihlásil loni do výběrového řízení 4 projekty, z čehož 3 byly podpořeny (Den Z - Pardubice, Den Země - Plzeň, Ekologická výchova a vzdělávání vedoucích skautských oddílů - ekol. odbor). Celková částka činila 95 100 Kč.

Pro lepší ilustraci toho, jak takový projekt týkající se ochrany přírody vypadá, vám popíši oslavu Dne Země v Plzni.

Den Země 2000

Motto: Přírodu jsme nedostali jako dar od předků, ale půjčili jsme si ji od potomků.

Den Země je 22. dubna a slaví se na celém světě. Různí lidé na různých místech si připomínají, že Země je jen jedna, a proto bychom si jí měli vážit a chránit ji.

Nám jakožto skautům není osud přírody lhostejný, rozhodli jsme se proto letos uspořádat již počtvrté k příležitosti Dne Země oslavu. Chtěli jsme tímto způsobem upozornit ostatní skauty i veřejnost na otázku ochrany přírody i na některé konkrétní problémy, které se jich dotýkají.

V předchozích třech letech se konal Zelený víkend - akce pro plzeňské 5. středisko a pozvané oddíly. Tyto akce jsme pořádali za podpory komise životního prostředí Magistrátu města Plzně. Letos jsme se rozhodli počet i rozsah akcí rozšířit a zažádat o dotaci Ministerstva ŽP. Na podzim

Oslavy Dne Země v Plzni v podání 53. oddílu Šedá střelka a RK Šambala

roku 1999 jsme sepsali projekt a přihlásili ho do výběrového řízení MŽP (program C8). Pak jsme začali hledat drobné sponzory, kteří by dali odměny do fotografické a výtvarné soutěže Planeta 2000. Pomohl nám Liman sport, knihkupectví Moudrá sova, Copy centrum Bílý slon, pivovar Velkopopovický kozel a Fotosvět, jimž tímto děkujeme. V listopadu jsme projekt přihlásili do soutěže vypsané nadačním fondem Zelený poklad v Plzni, čímž jsme získali prostředky na nářadí k úklidu a dřevu na výrobu laviček při Zeleném víkendu. S dotací od MŽP to bylo napínavé až do poslední chvíle - předběžné výsledky jsme se dozvěděli před Vánoci, konečné výsledky - tedy, že peníze skutečně dostaneme - koncem února, smlouva nám přišla v půlce května a na peníze si ještě chvíli počkáme. Přesto jsme rádi, že MŽP uznalo náš projekt za přínosný a že se nám povedlo všechny akce úspěšně uskutečnit.

Co se tedy v Plzni vlastně dělo? Součástí oslav byla již zmíněná fotografická a výtvarná soutěž Planeta 2000, dále Ekokino, tj. promítání filmů s ekologickou tematikou a přednáška o ekologické architektuře akad. architekta Aleše Brotánka ve Státní vědecké knihovně v Plzni a IV. ročník Zeleného víkendu. Při Zeleném víkendu jsme

uklidili v Českém údolí (rekreační zóně Plzně a zároveň místu, kde má většina oddílů 5. střediska klubovny), vyslechli několik zajímavých přednášek, vyzkoušeli si, jak ze starých hadrů utkat koberec, z různých odpadků vyrobit hezké věci nebo udělat ze starého papíru nový. Zájemci se mohli projet po plzeňských cyklostezkách. Na programu byly též různé ekohry a pro vůdce debaty, jak ekologickou výchovu zařadit do skautského programu... Všechny akce jsme pořádali i pro neskautskou veřejnost, která nás nezklamala a zúčastnila se v hojném počtu.

Teď už je po všem a my jen vyúčtováváme, děláme výstřižky z novin a přemýšlíme, jak oslavíme Den Země 2001.

Eva Chvojková (foto archiv autorky)

Kromě dotací z MŽP je možné získat peníze na ekologickou činnost též od různých nadací, nadačních fondů. Pokud zašlete na adresu ekologického odboru projekt kdykoli během roku, pokusíme se vám poradit, kde na něj sehnat peníze. Můžete se též zkusit informovat u vás na obecním či městském úřadě, kde projekty související s ochranou přírody též často podporují.

ÚTOČIŠTĚ V DDM

na návštěvě u těšínské Stezky

23. oddíl skautů Svazu skautů a skauetek ČR Stezka během své historie vystřídal mnoho kluboven. V roce 1990 jeho vůdce Jiří Ondřeka vybral konkurz na ředitele DDM a oddíl získal střechu nad hlavou v DDM. Stěhování z místa na místo však nepřestalo.

Ilustrace z odd. časopisu Totem

S

těhování provází oddíl od jeho vzniku v roce 1980. Jeden čas se dokonce schůzky konaly více jak rok v bytech jeho členů. To když byl oddíl v nemilosti mocných - klubovnu u přehrady (současná klubovna Junáka) musel nedobrovolně opustit, ale naštěstí rodiče chlapců vedení oddílu fandili a všemožně je podporovali. Potom se také jeden čas scházeli na státním statku. Nicméně od roku 1990 se jejich klubovna stěhovala s Domem dětí a mládeže. V současné prostorné klubovně jsou hoši ze Stezky zhruba rok. Klubovna však neslouží jenom jim. Scházejí se tu roveří a také oldskauti.

Na první pohled je vidět, že klubovna je hojně využívána. K dispozici je zde kromě umývárny a WC také malá kuchyňka.

Vzhledem k tomu, že okolí Českého Těšína přímo vybízí k zajímavým výpravám, Stezka vám ve své klubovně nabízí ubytování.

Ve vybavení klubovny najdete dva stoly na stolní hokej zvaný „Šprtec“. Oldskauti zde hrají své ligové turnaje. Není bez zajímavosti, že hrát sem přichází také známý písničkář Jarek Nohavica.

Pokud byste měli zájem o pravidla, rádi vám je poskytnou.

Marek (text a foto)

Kontaktní adresa: Jiří Ondřeka
DDM, Hrabinská 33, 737 01 Český Těšín
Tel.: 0659/ 737109

Stalo se - stane se

repro tisk

● **Letní dívčí kroj** budoucnosti představily tři roverky (tak se jmenují v SRN rangers - fakt jsou „die Roverinnen“) na stránkách stránek novin pro německé dospělé členy Svazu sv. Jiří DPSG Entwürfe.

Ida

● **Skauti z Jaroměře** ve spolupráci s městským muzeem pořádali koncem dubna již 5. ročník akce Subterra - roverskou pomoc pevnosti Josefov spojenou s hrou v podzemním labyrintu pevnosti. Na podzim připravují pod názvem Skauti pomáhají Josefov obdobnou akci pro skauty.

1920
2000

● **Pochodňový průvod** a čarodějnický oheň připomínal tajemné kouzlo skautingu všem účastníkům oslav osmdesátin skautingu v Dobrušce. Během oslav, které trvaly od 29. dubna do 1. května, městský úřad ocenil práci místních skautů krásným dárkem - zbrusu novým střediskovým praporem.

● **Žlutou květinu za dar** na boj s rakovinou od skautů mohli získat obyvatelé na mnoha místech naší vlasti 5. května. V Praze se včlčtům dokonce podařilo proniknout až do Poslanecké sněmovny. Liga proti rakovině si spolupráci s Junákem jen pochvaluje - není divu, skauti vyberou vždy nejvíce peněz.

● **„U Lagun“ v Přerově** se 13. května sešly světlušky a včlčata z celého okresu, aby závodili o totem náčelníka a stuhu náčelní. Soutěžily zde tři hlídky chlapecké a čtyři dívčí. Pořadí vítězů je následující: 1. místo - včlčata z hranického střediska a světlušky z 1. oddílu střediska Přerov, 2. místo - včlčata z Přerova a světlušky z 2. oddílu Přerov, 3. místo - včlčata z Brodka u Přerova a světlušky z téhož střediska.

● **Sté výročí narození** Jiřího Wolker si připomněli prostějovští skauti. V sobotu 13. května se v „Hanáckém Jeruzalémě“ uskutečnilo okresní kolo závodů světlušek a včlčat. Vítězi jsou včlčata z Konic a světlušky z 3. prostějovského střediska. V rámci národních dnů sportu a kultury připravila prostějovská ORJ „Dětské sportovní odpoledne“ pro skautskou i neskautskou mládež, které se konalo téhož dne „Pod hvězdárnou“.

● **První řádný sněm Svazu** skautů a skautek ČR se 20. května konal v Brně. Delegáti schválili změnu stanov a zvolili činovníky Hlavního stanu. Starostou je bratr Ivo Vacík, náčelníkem skautů bratr Karel Mašerák, náčelníka skautek sestra Lenka Kovalovská, náčelníkem složky OS bratr Karel Žalud a náčelníkem složky RS bratr Aleš Křiváček. Sněm proběhl jako interní záležitost svazu - nebyli zváni hosté z jiných organizací s výjimkou zástupce přípravného výboru Skauta ABS bratra Trpase a redaktora zpravodaje Čin.

● **Zvukomalebné slovo** Bambiriáda ve dnech 25.–28. května znělo v osmi městech naší republiky. Děti a jejich rodiče se zde měli možnost seznámit s činností různých hnutí, organizací a spolků, které se věnují práci s mládeží, od těch nejmenších s regionální působností až po ty největší celostátní jako je například Junák. Celou akci organizovala ČRD M.

● **„...Rád vzpomínám** na dobu, kdy jsem se svým skautským oddílem také sjížděl řeku a prožíval podobná dobrodružství jako vy. Víím, co všechno pro vás skauting znamená a raduji se z toho, že jeho myšlenky jsou stále aktuální a oslovují mladé lidi...“ napsal bratr prezident v dopise všem účastníkům již třetího setkání vodních skautů Navigamus, které se konalo 1.-4. června na Sečské přehradě. Zatímco se připravoval na operaci kýly, naši vodáci prožívali „Noc v Karibiku“.

● **Ničivé tornádo** letos v lednu poškodilo město Owensboro v USA, které je partnerským městem Olomouce. Nejen to,

tamní skauti jsou v čilém kontaktu s našimi, a tak 19. června odlétá na pozvání sedmičlenná výprava skautů z Olomouce, aby své zámořské bratry seznámila s naší vlastní, ale také aby pomohla při odstraňování následků vichřice.

Jambo

● **Plavání, kolo a běh** byly jedinými, ale také nejnáročnějšími disciplinami soutěže „Železné hanák“, kterou 11. června v Čechovicích pořádal místní 1. oddíl skautů ve spolupráci s hasiči, červeným křížem a obecním úřadem.

● **Bosnien 2000 PAX An** je název společné akce roverů Německého svazu sv. Jiří (DPSG) a francouzských skautů (Scout de France). Proběhne od 1. do 13. srpna v Bosně, kde oba svazy podpoří místní skauty v jejich úsilí překonávat hluboké rozpory své země. Skauti v Bosně a na zbylém neklidném Balkáně byli totiž první, kteří se pokoušejí překonat rozpory. Němečtí a francouzští skauti navštíví jednak mezinárodní tábor bosensko-srbských skautů, jednak tábořiště muslimsko-chorvatských skautů. Skauti musejí však předtím absolvovat povinné školení o zvláštích země a hlavně o nebezpečí a ochraně před minami, které jsou ještě v Bosně ve velkém počtu.

Ida

● **Chotěbořští skauti** mají napilno. Kromě přípravy na tábory se chystají na zářijové velkolepé oslavy 80. výročí skautingu v jejich městě. Bude to oslava pracovní, neboť kromě obvyklé výstavy a skautské poutě je pro účastníky oslav připraven také vzdělávací seminář, na který je pozván Dr. Grygar.

ObRok 2000

- Největší setkání roverských kmenů v roce 2000 připravily Odbory ÚRJ pro výchovu roverů a rangers společně se střediskem Vsetín.

- Setkání se konalo na tábořišti spřátelené Ligy lesní moudrosti nedaleko Skleného nad Oslavou. Na sobotním „Tržišti“ mohl každý roverský kmen nabídnout ostatním své nejlepší aktivity.

- Jedním z vrcholů ObRoku 2000 byla terénní hra (lesem i vodou), které se zúčastnili všichni účastníci (téměř 600 roverů a rangers).

- Počasí organizátorům, ale i účastníkům vcelku přálo. Všichni se už těší, až se za dva roky sejdou při dalším ObRoku.

**28. 4 – 1. 5
2000**

text Marek
foto archiv účastníků akce